

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΤΟΥΣ 2025

Η οικονομία των ΗΠΑ και οι διμερείς οικονομικές σχέσεις με την Ελλάδα

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ, ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ, ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ, ΣΙΚΑΓΟΥ

Ουάσιγκτων, Ιούλιος 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	2
1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	3
2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	4
3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	8
4. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)	10
5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	12
6. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ).....	12
7. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ – ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)	14
8. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ).....	19
9. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)	27
10. ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΣΙΚΑΓΟ).....	29
11. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΗΠΑ	30
(ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	30
12. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	31
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	33

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής / ΗΠΑ είναι η τρίτη μεγαλύτερη σε έκταση χώρα παγκοσμίως, μετά τη Ρωσία και τον Καναδά, με συνολική επιφάνεια 9.826.675 τ. χλμ. Περιλαμβάνει πενήντα Πολιτείες και μια ομοσπονδιακή περιφέρεια (District of Columbia / Washington DC), ενώ κατέχει αρκετά εδάφη στον Ειρηνικό και την Καραϊβική¹. Η πρωτεύουσα βρίσκεται στην περιφέρεια Washington DC.

Ο πληθυσμός των ΗΠΑ είναι 342 εκατ. κάτοικοι², στην 3^η θέση παγκοσμίως, μετά την Κίνα και την Ινδία. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού συγκεντρώνεται στον Νότο των ΗΠΑ (130 εκατ. περίπου, ή 38,9% του πληθυσμού), αν και πολυπληθέστερη Πολιτεία είναι η California στη Δυτική Ακτή (39 εκατ. περίπου). Αν και έως πρόσφατα δεν υπήρχε επίσημη γλώσσα, στις 1.3.2025 ο Πρόεδρος Trump υπέγραψε εκτελεστικό διάταγμα με το οποίο καθορίστηκε ως επίσημη γλώσσα σε ομοσπονδιακό επίπεδο η αγγλική, η οποία χρησιμοποιείται περίπου από το 78% του πληθυσμού, ακολουθούμενη από την ισπανική που χρησιμοποιείται από το 13% περίπου του πληθυσμού³.

Το Πολίτευμα της χώρας είναι Ομοσπονδιακή Προεδρική Συνταγματική Δημοκρατία. Παράλληλα με την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, λειτουργούν πολιτειακές κυβερνήσεις, οι οποίες διαθέτουν βαθμό αυτονομίας έναντι της ομοσπονδιακής. Το νομικό σύστημα, σε ομοσπονδιακό επίπεδο, είναι βασισμένο στο αγγλικό δίκαιο, όπως και σε πολιτειακό εκτός από την Πολιτεία Λουϊζιάνα (Ναπολεόντειος αστικός κώδικας).

Η εκτελεστική εξουσία ασκείται από τον Πρόεδρο και το Υπουργικό Συμβούλιο (οποίο ορίζεται από τον Πρόεδρο και εγκρίνεται από την Γερουσία). Το Νομοθετικό Σώμα είναι το Κογκρέσο, αποτελούμενο από τη Γερουσία / Senate (100 έδρες, 2 μέλη εκλεγμένα από κάθε Πολιτεία για δετή θητεία) και τη Βουλή των Αντιπροσώπων / House of Representatives (435 έδρες, εκλεγμένα μέλη με 2ετή θητεία).

Κατά την 60η προεδρική εκλογή των ΗΠΑ (5.11.2024), επικράτησε ο υποψήφιος των Ρεπουμπλικανών, Donald J. Trump, έναντι της υποψήφιας των Δημοκρατικών, Kamala Harris. Ο Πρόεδρος Trump ορκίστηκε 47ος Πρόεδρος των ΗΠΑ στις 20.1.2025, αναλαμβάνοντας για δεύτερη φορά την Προεδρία, σε συνέχεια της τετραετίας 2017-2021, κατά την οποία υπηρέτησε ως 45ος Πρόεδρος των ΗΠΑ.

¹ Territories of the US (με κυριότερα εδάφη: American Samoa, Guam, Northern Mariana Islands, Puerto Rico και Virgin Islands) καθώς και US MOI / Minor Outlying Islands (οκτώ νησιά στον Ειρηνικό: Baker Island, Howland Island, Jarvis Island, Johnston Atoll, Kingman Reef, Midway Atoll, Palmyra Atoll, Wake Island και ένα στην Καραϊβική: Navassa Island).

² US Census Bureau, <https://www.census.gov/popclock/> (Ιούλιος 2025).

³ US Census Bureau, <https://www.census.gov/library/publications/2022/acs/acs-50.html> (2019).

2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Βασικοί Μακροοικονομικοί Δείκτες			
	2022	2023	2024
Πραγματικό ΑΕΠ (\$ τρισ.) ⁴	21,82	22,37	23,3
Ρυθμός Ανάπτυξης (%) ⁵	1,9	2,5	2,4
Κατά κεφαλή ΑΕΠ (\$) ⁶	77.176	81.622	85.782
Ανεργία (%) ⁷	3,5	3,7	4,1
Πληθωρισμός - CPI (%) ⁸	6,5	3,4	2,9
Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ) ⁹	119,7	119,6	120,8
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (έλλειμμα, % ΑΕΠ) ¹⁰	-5,4	-6,2	-6,4
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ) ¹¹	-3,8	-3,3	-3,9
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (δισ. \$) ¹²	-971,6	-818,8	-1.130
Εξαγωγές (προϊόντων-υπηρεσιών, τρισ. \$) ¹³	3,01	3,05	3,19
Εισαγωγές (προϊόντων-υπηρεσιών, τρισ. \$) ¹⁴	3,96	3,82	4,11

Πηγές: FED of St. Louis, BEA, BLS, CBO, OECD (βλ. υποσημειώσεις 4-14).

Υπενθυμίζεται, ως μέτρο σύγκρισης, ότι προ πανδημίας (έως 2/2020) η οικονομία ΗΠΑ επεδείκνυε μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης ΑΕΠ περίπου 2% για 11 συναπτά έτη, καταγράφοντας συγκεκριμένα 2,3% το 2019. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας κατεγράφη συρρίκνωση της α/οικονομίας κατά 3,4% το 2020, ενώ, ακολούθως, το 2021 υπήρξε σημαντική ανάκαμψη καθώς το α/ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 5,8%. Εν συνεχεία, το 2022 η οικονομική δραστηριότητα στις ΗΠΑ επιβραδύνθηκε καθώς το ΑΕΠ, κατόπιν έντονων διακυμάνσεων στη διάρκεια του έτους, εμφάνισε σχετικά μέτρια ετήσια αύξηση 1,9% (συνεπεία αύξησης πληθωρισμού λόγω ενεργειακής κρίσης που προκάλεσε ο πόλεμος στην Ουκρανία, αύξησης επιτοκίων κλπ.), ενώ διάχυτες ήταν οι ανησυχίες καθ' όλη τη διάρκεια του έτους περί ενδεχόμενης ύφεσης. Κατά το 2023 συνεχίσθηκε η ανάκαμψη της α/οικονομίας με ρυθμό 2,5%.

Σύμφωνα με στοιχεία του Γραφείου Bureau of Economic Analysis (¹⁵), το 2024 το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,8%, κυρίως χάρη στις υψηλές καταναλωτικές δαπάνες, την αύξηση των

⁴ FRED, <https://fred.stlouisfed.org/series/GDPC1>.

⁵ BEA, [Gross Domestic Product | U.S. Bureau of Economic Analysis \(BEA\)](#).

⁶ FRED, <https://fred.stlouisfed.org/series/A939RC0Q052SBEA>.

⁷ BLS, [Number of unemployed at 6.9 million in December 2024 : The Economics Daily: U.S. Bureau of Labor Statistics](#).

⁸ BLS, [Consumer Price Index News Release - 2024 M12 Results](#).

⁹ FRED, <https://fred.stlouisfed.org/series/GFDEGDQ188S>.

¹⁰ CBO, [Monthly Budget Review: Summary for Fiscal Year 2024 | Congressional Budget Office](#).

¹¹ BEA, [trans424.pdf](#).

¹² BEA, [trans424.pdf](#).

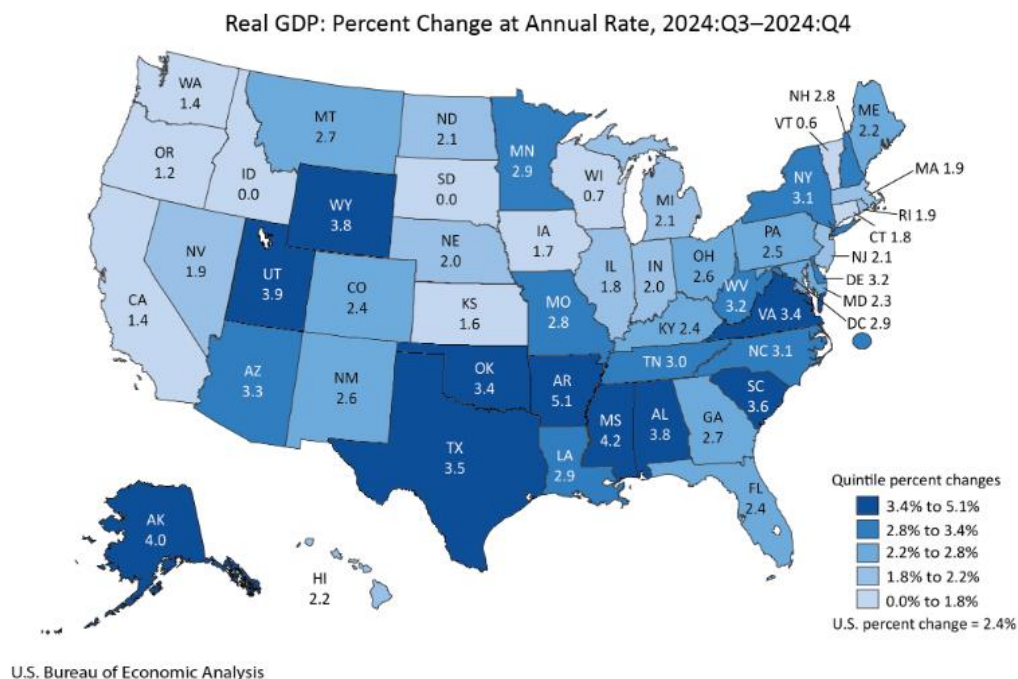
¹³ BEA, [U.S. International Trade in Goods and Services, December and Annual 2024 | U.S. Bureau of Economic Analysis \(BEA\)](#).

¹⁴ BEA, [U.S. International Trade in Goods and Services, December and Annual 2024 | U.S. Bureau of Economic Analysis \(BEA\)](#).

επενδύσεων, τις δημόσιες δαπάνες (ομοσπονδιακές, πολιτειακές και τοπικής αυτοδιοίκησης) και την αύξηση των εξαγωγών. Άνοδο σημείωσαν και οι εισαγωγές. Ειδικότερα, καλή ήταν η πορεία της οικονομικής δραστηριότητας καθ' όλη τη διάρκεια του 2024, με το ρυθμό ανάπτυξης να διαμορφώνεται σε 1,4% το α' τρίμηνο του έτους, 3% το β' τρίμηνο, 3,1% το γ' τρίμηνο και 2,3% το δ' τρίμηνο. Η επιβράδυνση στο δ' τρίμηνο οφείλεται κυρίως σε μειώσεις στις επενδύσεις και τις εξαγωγές, οι οποίες εν μέρει αντισταθμίστηκαν από αύξηση των καταναλωτικών δαπανών. Το ονομαστικό ΑΕΠ ανήλθε κατά το 2024 σε \$29,17 τρισ., από \$27,72 τρισ. το 2023 (αύξηση 5,2%).

Σε πολιτειακό επίπεδο, κατά το 2024, σύμφωνα με την ανακοίνωση "Gross Domestic Product by State, 4th Quarter 2024 and Year 2024" ⁽¹⁶⁾ του Γραφείου BEA/Bureau of Economic Analysis (Υπουργείου Εμπορίου ΗΠΑ) σχετικά με τα προκαταρκτικά στοιχεία του ΑΕΠ ανά Πολιτεία ΗΠΑ για το σύνολο του έτους 2024, το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε στις 48 από τις 50 Πολιτείες και στην ομοσπονδιακή Περιφέρεια Κολούμπια (District of Columbia/DC), με ποσοστιαία διακύμανση από 4,5% στην Πολιτεία Utah έως -0,7% στην Πολιτεία North Dakota.

Παρατίθεται γράφημα χάρτη με απεικόνιση της αύξησης ΑΕΠ ανά Πολιτεία κατά το δ' τρίμηνο 2024:

Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας BLS / Bureau of Labor Statistics, του Υπουργείου Εργασίας ΗΠΑ, τον Δεκέμβριο 2024 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε σε 4,1% και ο συνολικός αριθμός των ανέργων ήταν 6,9 εκ. Αν και τα ανωτέρω μεγέθη είναι ελαφρώς υψηλότερα σε σχέση με το 2023, η γενική πορεία της αγοράς εργασίας υπήρξε θετική καθ' όλο το προηγούμενο έτος. Εξάλλου, η χαλάρωση στην αγορά εργασίας ήταν αναμενόμενη και εν μέρει επιθυμητή, προκειμένου να διευκολυνθεί η προσπάθεια περιστολής του πληθωρισμού, ιδίως εφόσον το ποσοστό ανεργίας παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα παρά τη μικρή άνοδο (με κορύφωση σε 4,3% μόνο τον Ιούλιο).

Επιπλέον, το 2024 δημιουργήθηκαν 2,3 εκ. νέες θέσεις εργασίας, αριθμός συγκριτικά μικρότερος σε σχέση με τις ετήσιες αυξήσεις της προηγούμενης τριετίας, ωστόσο υψηλότερος ως προς τον μέσο όρο της προ-πανδημικής τετραετίας, καταδεικνύοντας μια σταθερή ανάκαμψη της αγοράς εργασίας, παρά τις παγκόσμιες οικονομικές αβεβαιότητες. Ικανοποιητικός ήταν και ο ρυθμός αύξησης των μέσων ωριαίων απολαβών (περί το 1,5%), με αποτέλεσμα την ενίσχυση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Ο εν λόγω ρυθμός ήταν ελαφρώς χαμηλότερος από τα επίπεδα των προηγούμενων ετών, υποδεικνύοντας μια σταδιακή επιβράδυνση στην αύξηση των μισθών, η οποία επίσης ήταν εν μέρει επιθυμητή για την αποκλιμάκωση του πληθωρισμού. Πάντως, η σταθερή αύξηση των θέσεων εργασίας και των μισθών υποστήριξε το 2024 τη ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες, παρά τον επίμονο πληθωρισμό και το υψηλό κόστος ζωής.

Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας BLS, ο ετήσιος πληθωρισμός στις ΗΠΑ διαμορφώθηκε σε 2,9% τον Δεκέμβριο 2024, ενώ, αντίστοιχα, ο ετήσιος δομικός πληθωρισμός σε 3,2%. Η σταδιακή αποκλιμάκωση του πληθωρισμού καθ' όλο το 2024 ήταν ιδιαίτερα θετική εξέλιξη για τα α/νοικοκυριά, ωστόσο το κόστος ζωής παραμένει υψηλό, ιδίως σε σύγκριση με την προ-πανδημική περίοδο. Ιδιαίτερο πρόβλημα υπάρχει στην αγορά κατοικίας, με τις δαπάνες στέγασης να κινούνται σε δυσθεώρητα ύψη. Κατά το τρέχον έτος, έχει σημειωθεί μια τάση περαιτέρω αποκλιμάκωσης, με χαμηλότερο ποσοστό 2,3% για τον ετήσιο πληθωρισμό και 2,8% για τον ετήσιο δομικό πληθωρισμό (τον Απρίλιο). Ωστόσο, αναλυτές επισημαίνουν ότι ίσως αυτή η τάση είναι προσωρινή, οφειλόμενη εν μέρει στις αυξημένες προμήθειες που πραγματοποίησαν επιχειρήσεις και νοικοκυριά ενόψει της επιβολής δασμών, η οποία αναμένεται να δημιουργήσει νέες πληθωριστικές πιέσεις.

Κατά το τελευταίο τετράμηνο του 2024, η αρμόδια επιτροπή για τη νομισματική πολιτική (FOMC) της Κεντρικής Τράπεζας των ΗΠΑ (FED) προχώρησε σε τρεις διαδοχικές μειώσεις επιτοκίων, συνολικού ύψους 100 μονάδων βάσης (1%), διαμορφώνοντας το βασικό παρεμβατικό επιτόκιο σε εύρος διακύμανσης 4,25-4,5%, το οποίο και έχει διατηρήσει κατά το τρέχον έτος. Η στροφή της FED σε πολιτικές νομισματικής χαλάρωσης, έπειτα από τέσσερα έτη ανόδου των επιτοκίων, αποδίδονται στην θετική πορεία του πληθωρισμού, ωστόσο, αναλόγως εξελίξεων ίσως υπάρξει επιβράδυνση στην περαιτέρω μείωσή τους. Για το τρέχον έτος είναι προγραμματισμένες να λάβουν χώρα δύο ακόμα μειώσεις επιτοκίων, συνολικού ύψους 50 μονάδων βάσης (0,5%), προς διαμόρφωση του βασικού παρεμβατικού επιτοκίου σε εύρος διακύμανσης 3,75% - 4%.

Προβλέψεις για τα επόμενα έτη

Το διακομματικού χαρακτήρα Γραφείο Προϋπολογισμού του Κογκρέσου (CBO/Congressional Budget Office) δημοσίευσε την έκθεση προοπτικών της οικονομίας ΗΠΑ [The Budget and Economic Outlook: 2025 to 2035 | Congressional Budget Office](#), στην οποία αναφέρονται εκτιμήσεις ΑΕΠ, αγοράς εργασίας, προϋπολογισμού (δαπανών, εσόδων, ελλείμματος), δημοσίου χρέους, επιτοκίων και πληθωρισμού για την εν λόγω 10ετή χρονική περίοδο.

ΑΕΠ: Ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ αναμένεται να επιβραδυνθεί από 2,3% το 2024 σε 1,9% το 2025 και 1,8% το 2026, με συνθήκες υψηλότερης ανεργίας αλλά χαμηλότερου πληθωρισμού. Αναμένονται σταδιακές μειώσεις επιτοκίων από την Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ (FED) έως τα τέλη του 2026, δεδομένο που θα ενισχύσει την οικονομική ανάπτυξη. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα διατηρηθεί περί το 1,8% έως το 2035, κυρίως λόγω αύξησης της παραγωγικότητας του εργατικού δυναμικού.

Πληθωρισμός: Εκτιμάται ότι ο πληθωρισμός θα επιβραδυνθεί το 2025, με τον δείκτη τιμών καταναλωτή (PCE) να μειώνεται από 2,5% το 2024 σε επίπεδα περίξ του -επιθυμητού- στόχου 2% που έχει θέσει η FED σταδιακά έως το 2027, και στη συνέχεια να διατηρείται σταθερός. Ειδικότερα, το 2025 ο πληθωρισμός αναμένεται να διαμορφωθεί σε 2,2%, αντανakλώντας την ήπια ζήτηση για εργατικό δυναμικό και την πτώση του ρυθμού αύξησης του κόστους στέγασης. Περαιτέρω περιστολή σε 2,1% αναμένεται το 2026 και σε 2% το 2027, με διατήρηση περίξ του 2% έως το 2035.

Αγορά εργασίας: Προβλέπεται μικρή αύξηση του ποσοστού ανεργίας σε 4,3% έως το τέλος του 2025 και σε 4,4% έως το τέλος του 2026, λόγω της εκτιμώμενης ήπιας επιβράδυνσης της οικονομίας. Το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να παραμείνει σταθερό τα επόμενα έτη και να διατηρηθεί κοντά στο 4,3% έως το 2035. Εκτιμάται, επίσης, ότι θα επιβραδυνθεί ο ρυθμός αύξησης του μέσου μισθού, λόγω πτώσης της ζήτησης για εργατικό δυναμικό και μείωσης του πληθωρισμού, τάση η οποία θα συνεχιστεί έως το 2035, ωστόσο ο ρυθμός μεταβολής των αποδοχών θα παραμείνει υψηλότερος σε σύγκριση με την περίοδο πριν την πανδημία (2015-2019).

Επιτόκια: Εκτιμάται ότι η Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ θα συνεχίσει τη σταδιακή μείωση του βασικού παρεμβατικού επιτοκίου, το οποίο θα διαμορφωθεί σε 3,7% το τέταρτο τρίμηνο του 2025 και σε 3,4% το τέταρτο τρίμηνο του 2026. Παράλληλα, τα μακροπρόθεσμα επιτόκια, όπως το δεκαετές επιτόκιο, θα μειωθούν με πιο αργό ρυθμό κατά την ίδια περίοδο. Στην επόμενη φάση, από το 2027 έως το 2035, αναμένεται μια ήπια και σταδιακή πτώση τόσο των βραχυπρόθεσμων όσο και των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Έλλειμμα: Το έλλειμμα του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού ΗΠΑ αναμένεται να διαμορφωθεί σε \$1,9 τρισ. το 2025 και να αυξηθεί σταδιακά σε \$2,7 τρισ. έως το 2035 (με προσαρμογή των εκτιμήσεων λόγω μεταβολών του χρονοδιαγράμματος ορισμένων πληρωμών). Ως εκ τούτου, δημοσιονομικό έλλειμμα υπολογίζεται ότι θα ανέλθει σε 6,2% του ΑΕΠ το τρέχον έτος και θα μειωθεί σταδιακά σε 5,2% έως το 2027, καθώς τα έσοδα θα αυξάνονται ταχύτερα από τις

δαπάνες. Το 2035, το προσαρμοσμένο έλλειμμα θα αντιστοιχεί σε 6,1% του ΑΕΠ - σημαντικά αυξημένο σε σύγκριση με το μέσο ποσοστό 3,8% των τελευταίων 50 ετών.

Δαπάνες και Έσοδα: Οι ομοσπονδιακές δαπάνες θα διαμορφωθούν σε \$ 7 τρισ. το 2025, αντιστοιχώντας σε 23,3 % του ΑΕΠ, και θα παραμείνουν περίπου στο ίδιο επίπεδο έως το 2028, οπότε και θα αυξηθούν σε 24,4% του ΑΕΠ έως το 2035, κυρίως λόγω κόστους κοινωνικών παροχών και εξυπηρέτησης τόκων. Τα έσοδα θα ανέλθουν σε \$ 5,2 τρισ. το 2025, αντιστοιχώντας σε 17,1% του ΑΕΠ, με περαιτέρω αύξηση σε 18,2% του ΑΕΠ έως το 2027 (εν μέρει λόγω λήξης ισχύος των φορολογικών απαλλαγών του Νόμου 2017 Tax Act, εφόσον αυτές δεν παραταθούν). Στη συνέχεια αναμένεται μείωσή τους, περί το 17,9% του ΑΕΠ το 2029, και εκ νέου αύξηση σε 18,3% το 2035.

Χρέος: Το ομοσπονδιακό χρέος αναμένεται να παραμείνει σε αυξητική πορεία την επόμενη δεκαετία, λόγω ανελαστικών δαπανών και καταβολών τόκων, μεταβολή οποίων υπερβαίνει τον ρυθμό αύξησης των εσόδων. Ως ποσοστό του ΑΕΠ, το ομοσπονδιακό χρέος θα αυξηθεί από 100% το τρέχον έτος σε ιστορικό υψηλό 118% το 2035, με προηγούμενο ιστορικό υψηλό 106% το 1946.

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Το οικονομικό πρόγραμμα του νέου Προέδρου Trump, γνωστό και ως Trumponomics, είναι επικεντρωμένο στην νομοθετική απορρύθμιση (κυρίως σε τομείς όπως η ενέργεια και η μεταποίηση), τις περικοπές φόρων, τον οικονομικό και εμπορικό προστατευτισμό και την επιθετική εξωτερική πολιτική στο διεθνές εμπόριο. Βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι η αναθέρμανση της α/οικονομίας μέσω της μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης επιχειρήσεων και πολιτών, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των α/επιχειρήσεων παγκοσμίως, η μείωση του εμπορικού ελλείμματος της χώρας και η ανάπτυξη της εγχώριας βιομηχανίας (με επιστροφή της παραγωγής στις ΗΠΑ/"onshoring" και υλοποίηση νέων επενδύσεων), μέσω της απλοποίησης γραφειοκρατικών διαδικασιών και της επιβολής δασμών σε εισαγόμενα προϊόντα. Σύμφωνα με τον Α/Πρόεδρο, οι ανωτέρω πολιτικές θα οδηγήσουν στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, άνοδο των μισθολογικών απολαβών και δημιουργία ενός ελκυστικού επενδυτικού περιβάλλοντος, με περιορισμένη κρατική παρέμβαση.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της οικονομικής πολιτικής του Προέδρου Trump (τόνωση της οικονομίας με περικοπές φόρων, απλοποίηση της γραφειοκρατίας, προστατευτικές εμπορικές πολιτικές) παρέμειναν ίδια με την πρώτη περίοδο διακυβέρνησής του, τα έτη 2017-2021, παρά τις διάφορες κριτικές περί πιθανών αρνητικών συνεπειών στην οικονομία, βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, ιδίως αναφορικά με το ύψος του δημόσιου χρέους, τις επιπτώσεις των εμπορικών πολέμων και την αποσταθεροποίηση των εφοδιαστικών αλυσίδων. Ο Α/Πρόεδρος ισχυρίζεται ότι είναι εφικτή η ενίσχυση της εγχώριας βιομηχανίας ("America First" agenda), παράλληλα με μείωση του πληθωρισμού και οικονομική ευημερία ("golden age"), γεγονός που διαδραμάτισε καίριο ρόλο κατά την προεκλογική του εκστρατεία, καθώς, παρά τις προσπάθειες της Biden Administration για περιστολή του πληθωρισμού (οι οποίες σε σημαντικό βαθμό απέδωσαν), το υψηλό κόστος ζωής και η μειωμένη αγοραστική δύναμη των καταναλωτών

αποτελέσαν καθοριστικής σημασίας παράγοντες για την διαμόρφωση της γνώμης των ψηφοφόρων.

Ωστόσο, αρνητική επίδραση στην πτώση του πληθωρισμού αναμένεται να ασκήσει η επιβολή εισαγωγικών δασμών στους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ, καθώς, αναπόφευκτα, θα οδηγήσουν σε άνοδο των τιμών των προϊόντων. Εκτιμάται, σχετικώς, ότι η ενεργειακή πολιτική της Trump Administration, οποία αποσκοπεί στην αύξηση της εκμετάλλευσης των α/ενεργειακών πόρων (υπό το σύνθημα “drill, baby, drill”), ενδέχεται να συμβάλλει στην αποκλιμάκωση τιμών, ωστόσο επικρατεί η αίσθηση ότι η επιβολή δασμών θα υπερτερήσει στη διαμόρφωση του κόστους ζωής, οδηγώντας το εκ νέου σε ανοδική πορεία. Αβέβαιο παραμένει το αποτέλεσμα των πολιτικών Trump στην διαμόρφωση του ποσοστού ανεργίας, καθώς παρατηρείται ήδη μείωση των προσλήψεων λόγω των ανησυχιών σχετικά με τη μελλοντική πορεία της α/οικονομίας, ενώ η αυστηροποίηση της διαχείρισης του μεταναστευτικού μάλλον θα επιδράσει αρνητικά στην αγορά εργασίας, ιδίως στο επίπεδο του ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού, δημιουργώντας ελλείψεις και πιέζοντας τις αμοιβές προς τα επάνω.

Όσον αφορά τη δημοσιονομική πολιτική, το πρόγραμμα της Trump Administration συνοψίζεται στο, πρόσφατα ψηφισθέν, νομοσχέδιο “One Big, Beautiful Bill” το οποίο περιλαμβάνει την επέκταση των φορολογικών περικοπών του 2017 (νόμος Tax Cuts and Jobs Act of 2017), την κατάργηση των φόρων επί φιλοδωρημάτων (tips, σημαντικού ποσοστού του εισοδήματος πολλών κατηγοριών εργαζομένων στις ΗΠΑ) και την αύξηση των φοροαπαλλαγών επί συνταξιοδοτικών εισφορών ηλικιωμένων (social security). Παράλληλα, η Administration επιδιώκει την αύξηση των δαπανών για την άμυνα και την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης. Κατά την άποψη ορισμένων οικονομολόγων, η εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω αύξηση του δημόσιου χρέους, δημιουργώντας νέες πληθωριστικές πιέσεις.

Η α/κυβέρνηση έχει ήδη λάβει μέτρα νομοθετικής απορρύθμισης και απλοποίησης/επιτάχυνσης διαδικασιών (ιδίως αδειοδότησης διάφορων έργων), με στόχο τον περιορισμό του δημόσιου τομέα και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας. Το προσφάτως ιδρυθέν Υπουργείο Αποτελεσματικότητας της Κυβέρνησης (DOGE/Department of Government Efficiency), με σκοπό την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό των ομοσπονδιακών υπηρεσιών, έχει ήδη προβεί σε απολύσεις δημοσίων υπαλλήλων, ενώ προωθείται παράλληλα η κατάργηση του Υπουργείου Παιδείας, με στόχο την επιστροφή της αρμοδιότητας στους πολιτειακούς και τοπικούς φορείς.

Προσώρας, το δημοσιονομικό έλλειμμα της χώρας παραμένει υψηλό και το αυξανόμενο δημόσιο χρέος αποτελεί πάγιο πρόβλημα της α/οικονομίας, με τις σχετικές εκτιμήσεις να προβλέπουν επιδείνωση των δύο μεγεθών τις επόμενες δεκαετίες. Είναι ασαφές αν οι στόχοι ενίσχυσης της εγχώριας παραγωγής και απασχόλησης αρκούν για να εξισορροπήσουν τις συνέπειες της επιβολής των δασμών και της διαχείρισης του μεταναστευτικού, ιδίως σε σχέση με τον πληθωρισμό και την επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης. Αν και η α/οικονομία παραμένει σταθερή και έχει ανακάμψει από πολλούς κλυδωνισμούς τα τελευταία έτη, οι πολιτικές Trump έχουν δημιουργήσει ανησυχίες για μακροχρόνιες επιπτώσεις.

Οι επικριτές των πολιτικών Trump επισημαίνουν ότι μέσω αυτών επωφελούνται δυσανάλογα τα υψηλότερα εισοδηματικά κλιμάκια, επιβαρύνεται το δημόσιο χρέος (λόγω περικοπών φόρων), αποδυναμώνεται το νομοθετικό πλαίσιο προστασίας του περιβάλλοντος και πλήττονται οι σχέσεις των ΗΠΑ με τα φίλια κράτη και τους εμπορικούς εταίρους τους (λόγω της επιθετικής εμπορικής πολιτικής). Η δασμολογική πολιτική Trump αποσκοπεί επί της ουσίας στον επαναπροσδιορισμό των εμπορικών σχέσεων παγκοσμίως, ωστόσο η στοχοθεσία αυτή δημιουργεί αρκετούς κινδύνους για την σταθερότητα της παγκόσμιας οικονομίας και υπονομεύει τις αναπτυξιακές προοπτικές των αναπτυσσόμενων και αναδυόμενων οικονομιών.

4. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Το Γραφείο του Εμπορικού Αντιπροσώπου ΗΠΑ (USTR) δημοσιοποίησε την έκθεση εμπορικής πολιτικής ΗΠΑ [2025 Trade Policy Agenda and 2024 Annual Report](#), η οποία υποβάλλεται κάθε χρόνο στο Κογκρέσο, βάσει της κείμενης εμπορικής νομοθεσίας (Section 163, Trade Act of 1974).

Στην έκθεση καταγράφονται οι βασικές παράμετροι της εμπορικής πολιτικής της νέας Administration, καθώς και ειδικότερα ζητήματα διεθνούς εμπορίου και εμπορικής πολιτικής της χώρας.

Ειδικότερα, στην κύρια ενότητα “The President’s 2025 Trade Policy Agenda”, αναφέρονται οι παρακάτω βασικές προτεραιότητες εμπορικής πολιτικής:

A. Εμπορική πολιτική για τον “Επόμενο Μεγάλο Αμερικανικό Αιώνα”

Βασική προτεραιότητα του Προέδρου Trump είναι η αναθέρμανση του αγροτικού τομέα και της βιομηχανίας, με σκοπό την ενδυνάμωση της οικονομικής ισχύος και της εθνικής ασφάλειας των ΗΠΑ. Στην έκθεση αναφέρεται ότι η αποβιομηχανοποίηση και η διατήρηση εμπορικών ελλειμμάτων έχουν προκαλέσει την αποδυνάμωση της μεσαίας τάξης, καθώς και αυξημένη εξάρτηση από ευάλωτες εφοδιαστικές αλυσίδες. Ήδη κατά την πρώτη του θητεία ο Πρόεδρος Trump έθεσε ως κύριους στόχους εμπορικής πολιτικής την ανάκτηση της βιομηχανικής βάσης και των θέσεων εργασίας, την προώθηση της καινοτομίας, την ενίσχυση της αμυντικής βιομηχανίας, την εξεύρεση νέων εξαγωγικών προορισμών για τα α/προϊόντα και την επαναξιολόγηση του ρόλου των δασμών ως εργαλείου δημόσιας πολιτικής. Η προσέγγιση αυτή αποσκοπεί στην οικοδόμηση μιας ισχυρής παραγωγικής οικονομίας, που θα υποστηρίξει υψηλούς μισθούς και νέες ποιοτικές θέσεις εργασίας, καθώς και στην τεχνολογική πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ.

B. Στήριξη της παραγωγικής οικονομίας

Στην έκθεση τονίζεται ότι η οικονομία των ΗΠΑ πρέπει να βασίζεται στην εγχώρια παραγωγή (βιομηχανικά προϊόντα, αγροτική παραγωγή, τεχνογνωσία), και όχι μόνο στην κατανάλωση ή τις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές. Μέσω ισχυρής παραγωγής μπορεί να επιτευχθεί α) αύξηση των μισθολογικών απολαβών, ιδίως της μεσαίας τάξης, β) δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

(ως πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα), γ) ενίσχυση της καινοτομίας, μέσω της προσέλκυσης περισσότερων επενδύσεων, και δ) διαφύλαξη της αμυντικής ικανότητας και της εθνικής ισχύος.

Γ. Πολιτική “America First Trade Policy”

Οι βασικοί άξονες της εν λόγω πολιτικής, την οποία ανακοίνωσε στις 20/1 ο Α/Πρόεδρος, αφορούν α) την αντιμετώπιση του διευρυνόμενου εμπορικού ελλείμματος και των κινδύνων που δημιουργεί για την οικονομία και την εθνική ασφάλεια, β) την επανεξέταση των διμερών και πολυμερών εμπορικών σχέσεων των ΗΠΑ με στόχο την εξάλειψη των αθέμιτων πρακτικών, γ) την επαναξιολόγηση των ισχυουσών συμφωνιών, όπως η USMCA, με στόχο την προστασία εργαζομένων, αγροτών και επιχειρήσεων, και δ) την σύναψη νέων συμφωνιών, κυρίως διμερών ή τομεακών, για τη διασφάλιση νέων εξαγωγικών προορισμών σε α/πρόϊοντα.

Στο πλαίσιο αυτό, η εμπορική σχέση με την Κίνα παραμένει πηγή σημαντικών προβλημάτων για το εμπορικό ισοζύγιο των ΗΠΑ και αποτελεί διαρκή στρατηγική πρόκληση. Προς αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης, θα ληφθούν τα ακόλουθα μέτρα: α) αξιολόγηση της συμμόρφωσης της Κίνας με τη συμφωνία “Phase One Agreement”, β) επέκταση της αρχικής έρευνας του Γραφείου USTR (βάσει του Νόμου 301) για επιπλέον κατηγορίες αθέμιτων πρακτικών, πέραν αυτών που αφορούν την πνευματική ιδιοκτησία, και γ) εξέταση νομοθετικών πρωτοβουλιών του Κογκρέσου για την αναθεώρηση του καθεστώτος PNTR (Permanent Normal Trade Relations) της Κίνας.

Ε. Επανάληψη των πολιτικών της Administration Trump I

Στην έκθεση καθίσταται σαφές ότι οι βασικές αρχές της τρέχουσας εμπορικής πολιτικής έχουν τις ρίζες τους στην πρώτη θητεία του Α/Προέδρου. Ως σημαντικότερες επιτυχίες της περιόδου 2017-2021 θεωρούνται α) η αναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας NAFTA και η υπογραφή της συμφωνίας USMCA με πρόνοιες για βιομηχανία, εργασιακά, περιβάλλον και ψηφιακό εμπόριο, β) οι συμφωνίες με την Ιαπωνία για αγροτικά προϊόντα και ψηφιακή οικονομία, γ) η προάσπιση των δικαιωμάτων των ΗΠΑ έναντι αθέμιτων πρακτικών στον ΠΟΕ, και δ) η αντιμετώπιση της Κίνας με την εφαρμογή δασμών και την επίτευξη της συμφωνίας “Phase One Agreement”.

Περαιτέρω, από τη δεύτερη ενότητα της έκθεσης με τίτλο “The 2024 Annual Report of the President on the Trade Agreements Program”, σχετικά με ειδικότερα ζητήματα διεθνούς εμπορίου και εμπορικής πολιτικής των ΗΠΑ, συγκρατούνται τα ακόλουθα:

- Υπήρξε συστηματική παρακολούθηση της εφαρμογής κρίσιμων συμφωνιών, όπως η USMCA, και εντοπισμός τομέων όπου οι εταίροι απέτυχαν να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους (π.χ. θέματα δικαιωμάτων εργασίας στο Μεξικό και περιορισμούς σε αμερικανικά αγροτικά προϊόντα στον Καναδά).
- Το Γραφείο USTR συνεργάστηκε με άλλες ομοσπονδιακές υπηρεσίες για να εντοπίσει μη τελωνειακά εμπόδια και να υποστηρίξει τις αμερικανικές εξαγωγικές επιχειρήσεις.
- Εφαρμόστηκε διαδικασία ελέγχου για την προστασία των εμπορικών συμφωνιών που σχετίζονται με την ψηφιακή οικονομία, τις επενδύσεις και τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.
- Το Γραφείο USTR συμμετείχε στις προσπάθειες αναμόρφωσης του ΠΟΕ, προκειμένου να αποκατασταθεί η λειτουργικότητα του μηχανισμού επίλυσης διαφορών και να

αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που προκαλεί η μη συμμόρφωση ορισμένων μελών (όπως η Κίνα).

- Έγιναν παρεμβάσεις για τον καθορισμό νέων εμπορικών κανόνων σε θέματα όπως οι βιομηχανικές επιδοτήσεις, οι κρατικές επιχειρήσεις και η ψηφιακή εμπορική πολιτική.
- Οι ΗΠΑ επιδίωξαν νέες διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες σε στρατηγικούς τομείς (π.χ. γεωργικά προϊόντα, φαρμακευτικά, τεχνολογία).
- Η εμπορική πολιτική το 2024 ενσωμάτωσε την κοινωνική διάσταση του εμπορίου, με ενίσχυση των μηχανισμών στήριξης εργαζομένων και επανεκπαίδευσης, καθώς και υποστήριξη των τοπικών κοινωνιών και των εργατικών ενώσεων.

5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Η Υπηρεσία Οικονομικών Αναλύσεων, BEA / Bureau of Economic Analysis, του α/Υπουργείου Εμπορίου και η εθνική Υπηρεσία Απογραφής, US Census Bureau, δημοσίευσαν τα στοιχεία εξωτερικού εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών ΗΠΑ για α' τρίμηνο (Q1) 2025. Διευκρινίζεται, ως προς τα παρακάτω αναφερόμενα στοιχεία, ότι δημοσιεύονται συγκεντρωτικά στοιχεία εξωτερικού εμπορίου τριμηνιαίων περιόδων (μέσοι όροι¹⁷) χωρίς εκτενή τριμηνιαία ανάλυση.

Εμπορικό ισοζύγιο (αγαθά / υπηρεσίες) α' τριμήνου 2025

Κατά το α' τρίμηνο 2025, ο μέσος όρος του ελλείμματος ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών, εν συγκρίσει με το προηγούμεν δ' τρίμηνο 2024, αυξήθηκε κατά \$ 14,1 δισ., προσεγγίζοντας τα \$ 131,4 δισ. Σε ετήσια βάση, ως προς την αντίστοιχη περίοδο του 2024, ο μέσος όρος του ελλείμματος ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκε κατά \$ 63,2 δισ.

Εμπορικό ισοζύγιο αγαθών έναντι διάφορων χωρών/περιοχών

Κατά τον Μάρτιο 2025, οι ΗΠΑ είχαν πλεονάσματα ισοζυγίου αγαθών με: Ολλανδία (\$ 4,5 δισ.), Νότια & Κεντρική Αμερική (\$ 3,2 δισ.), Χονγκ Κονγκ (\$ 1,9 δισ.), Ην. Βασίλειο (\$ 1,2 δισ.), Σιγκαπούρη (\$ 0,5 δισ.), Βραζιλία (\$0,5 δισ.), και Σαουδική Αραβία (\$0,2 δισ.).

Αντίθετα, οι ΗΠΑ είχαν ελλείμματα ισοζυγίου αγαθών με: Ευρωπαϊκή Ένωση (\$ 48,3 δισ.), Ιρλανδία (\$ 29,3 δισ.), Κίνα (\$ 24,8 δισ.), Μεξικό (\$ 16,8 δισ.), Ελβετία (\$ 14,7 δισ.), Βιετνάμ (\$ 14,1 δισ.), Ταϊβάν (\$ 8,7 δισ.), Ινδία (\$ 7,7 δισ.), Γερμανία (\$ 7,5 δισ.), Νότια Κορέα (\$ 6,8 δισ.), Ιαπωνία (\$ 5,8 δισ.), Καναδά (\$ 4,9 δισ.), Ιταλία (\$ 4,4 δισ.), Γαλλία (\$ 3,9 δισ.), Μαλαισία (\$ 3,2 δισ.), Αυστραλία (\$ 1 δισ.), Ισραήλ (\$ 1 δισ.) και Βέλγιο (\$ 0,1 δισ.).

6. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)

Η Καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση - ΚΔΕΘ (Net International Investment Position, NIIP) των ΗΠΑ στα τέλη του τετάρτου τριμήνου του 2024 διαμορφώθηκε στα \$ -26,23 τρισ., διαφοροποιούμενη κατά 32% συγκριτικά με τα τέλη του 2023 (\$ -19.85 τρισ.). Κατά την ίδια περίοδο, τα περιουσιακά στοιχεία διαμορφώθηκαν στα \$ 35,89 τρισ., μειωμένα κατά \$1,77 τρισ.

¹⁷ Πρόκειται για μέσους όρους που αναφέρονται ως “moving averages” για τους τρεις τελευταίους μήνες (π.χ. στα στοιχεία Μαρτίου 2025, καλύπτεται το α' τρίμηνο 2025 με moving averages για Ιανουάριο, Φεβρουάριο, Μάρτιο).

συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ οι υποχρεώσεις διαμορφώθηκαν σε \$ 62,12 τρις., αυξημένες κατά 306,2 δισ. σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.¹⁸

Ως προς τις εισροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων - ΑΞΕ (*Foreign Direct Investment, FDI*) στις ΗΠΑ, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, το 2023 οι δαπάνες των ξένων επενδυτών (εξαγορές, σύσταση νέων και επέκταση υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη χώρα) αντιστοιχούσαν σε \$ 148,8 δισ., σημειώνοντας μείωση κατά 28% σε σχέση με το 2022. Το μεγαλύτερο ποσοστό αφορούσε για ακόμη μία χρονιά τις εξαγορές υφισταμένων επιχειρήσεων (\$ 136,5 δισ.). Το συνολικό ποσό των δαπανών που συμπεριλαμβάνει δαπάνες πρώτου έτους, καθώς και προγραμματισμένες μελλοντικές δαπάνες έως την ολοκλήρωση των επενδυτικών έργων που ξεκίνησαν το 2023, διαμορφώθηκε στα \$ 175,9 δισ.

Οι τομείς που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη εισροή κεφαλαίων ήταν η βιομηχανία (\$ 42,9 δισ.), με μεγαλύτερες εισροές στη βιομηχανία χημικών προϊόντων (\$ 17,8 δισ.), στον κλάδο μηχανημάτων (\$ 6,6 δισ.), καθώς και στον κλάδο των υπηρεσιών (\$ 16 δισ.). Οι άμεσες παραγωγικές επενδύσεις (*greenfield*), δηλ. οι δαπάνες είτε για τη δημιουργία νέων αμερικανικών εταιρειών, είτε για την επέκταση ήδη υφιστάμενων αμερικανικών εταιρειών που ανήκουν σε επενδυτές ή εταιρείες του εξωτερικού, κινήθηκαν στα \$ 12,4 δισ., ενώ οι προγραμματισμένες επενδύσεις (το κεφάλαιο του πρώτου έτους μαζί με το μελλοντικό επενδυμένο) ανέρχονται σε \$ 39,5 δισ. Οι άμεσες παραγωγικές επενδύσεις κατά το 2022 πραγματοποιήθηκαν κυρίως στον βιομηχανικό τομέα (\$ 35,1 δισ.). Οι εν λόγω επενδύσεις συγκεντρώθηκαν κατά κύριο λόγο στις νοτιοανατολικές Πολιτείες των ΗΠΑ. Οι σημαντικότερες χώρες προέλευσης (σε όρους τελικού πραγματικού ιδιοκτήτη - *Ultimate Beneficial Owner, UBO*) ήταν ο Καναδάς (\$ 53,4 δισ.), η Ιαπωνία (\$ 14,6 δισ.) και η Σουηδία (\$ 8,4 δισ.).¹⁹

Το 33,8% των νέων ΑΞΕ στις ΗΠΑ κατά το 2023 προήλθε από την Ευρώπη. Από την άλλη πλευρά, σημαντικότεροι προορισμοί του επενδεδυμένου κεφαλαίου στις ΗΠΑ ήταν οι Πολιτείες Καλιφόρνια (\$ 12,8 δισ.), Νέα Ιερσέη (12,1 δισ.), Τέξας (\$ 10,71 δισ.) και Μισσούρι.²⁰

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΝΕΕΣ ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΗΠΑ ΤΟ 2023 ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ (σε \$ εκ.)

Χώρα	Σύνολο	Εξαγορές	Σύσταση/Ίδρυση	Επέκταση
Καναδάς	53,434	52,844	180	410
Ιαπωνία	14,628	*	*	*
Σουηδία	8,372	*	15	*
Νότια Κορέα	8,080	3,995	*	*
Ηνωμένο Βασίλειο	7,199	7,063	132	4
Γαλλία	6,932	6,797	46	89
Ελβετία	6,456	*	*	*
Γερμανία	5,689	5,587	*	*

¹⁸ <https://www.bea.gov/news/2025/us-international-investment-position-4th-quarter-and-year-2024>

¹⁹ <https://www.bea.gov/news/2024/new-foreign-direct-investment-united-states-2023>

²⁰ <https://www.bea.gov/news/2024/new-foreign-direct-investment-united-states-2023>

ΗΑΕ	3,455	3,440	15	*
Ισπανία	3,117	*	*	*
Αυστραλία	2,432	2,391	41	0

Σημείωση: Ο αστερίσκος αντιστοιχεί σε χώρες που δεν δημοσιεύουν ποσά, προκειμένου να αποφύγουν την αποκάλυψη στοιχείων επενδύσεων συγκεκριμένων εταιρειών.²¹

Σύμφωνα με την Έκθεση Παγκόσμιων Επενδύσεων 2024 της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD), οι Ηνωμένες Πολιτείες διατήρησαν την πρώτη θέση παγκοσμίως ως αποδέκτης ΑΞΕ για το έτος 2023, με εισροές ύψους 311 δισεκατομμυρίων δολαρίων, που αντιστοιχούν σχεδόν στο ένα τέταρτο του παγκόσμιου συνόλου.²²

Μάλιστα, όπως αποτυπώνεται στον Δείκτη Εμπιστοσύνης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (FDI Confidence Index®) της Kearney για το 2025, οι Ηνωμένες Πολιτείες καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις στον δείκτη για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, με βασικό λόγο επένδυσης σύμφωνα με τους επενδυτές, τη δύναμη της τεχνολογικής καινοτομίας που διαθέτουν.²³

7. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ – ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις ΕΕ και ΗΠΑ χαρακτηρίζονται από τον υψηλότερο βαθμό αλληλεξάρτησης παγκοσμίως, λαμβανομένου υπόψη ότι πέραν του εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών κινητήρια δύναμη της διατλαντικής οικονομίας είναι οι επενδύσεις (βλ. παρακάτω περί διατλαντικής οικονομίας).

Οικονομικές σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ επί Administration Biden

Οι οικονομικές σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ διαμορφώθηκαν τα τελευταία έτη κυρίως βάσει των κυρίως στόχων συνεργασίας των δύο πλευρών που συμφωνήθηκαν τον Ιούνιο 2021, κατά τη Διάσκεψη Κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ (15/6): ενίσχυση του εμπορίου, των επενδύσεων και της τεχνολογικής συνεργασίας, και, ειδικότερα, σύσταση του Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ (TTC / Trade and Technology Council) για διαμόρφωση πλαισίου στενής διμερούς συνεργασίας μέσω 10 Ομάδων Εργασίας επί συγκεκριμένων τομέων ενδιαφέροντος.

Ως απόρροια της Διάσκεψης Κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ το 2021, υπήρξε διμερής συμφωνία για:

- Πενταετή αναστολή των πρόσθετων δασμών Airbus (2 κατηγορίες δασμών ύψους 15% και 25%), που είχαν επιβληθεί από 10/2019 σε κατάλογο προϊόντων ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης σειράς ελληνικών αγροδιατροφικών. ΕΕ και ΗΠΑ είχαν δεσμευθεί για διάλογο προς επίλυση της διαφοράς “Airbus - Boeing” (επιδοτήσεων στις αντίστοιχες βιομηχανίες πολιτικών αεροσκαφών), σε πλαίσιο ΠΟΕ. Από πλευράς ΕΕ εξετάζεται πλέον το ενδεχόμενο επαναφοράς των εν λόγω δασμών.
- Άρση των πρόσθετων δασμών “Section 232” σε εισαγόμενα, από τις χώρες ΕΕ, προϊόντα χάλυβα (25%) και αλουμινίου (10%) στις ΗΠΑ, από 1.1.2022, και αντικατάσταση από το σύστημα δασμολογικών ποσοστώσεων (TRQs / Tariff Rate Quotas) έως 31 Μαρτίου 2025. Το

²¹ https://www.bea.gov/sites/default/files/2024-07/fdi0724_0.pdf (βλ. πίνακα σελ. 9)

²² <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2024>

²³ <https://www.kearney.com/service/global-business-policy-council/foreign-direct-investment-confidence-index>

σύστημα TRQs δε βρίσκεται πλέον σε ισχύ (βλ. παρακάτω για επιβολή δασμού 25% σε εισαγόμενα προϊόντα χάλυβα και αλουμινίου).

Θέσεις νέας Administration Trump για τις διατλαντικές σχέσεις

Από ανάληψης καθηκόντων της νέας Administration (20/1), η δυναμική των διατλαντικών σχέσεων έχει μεταβληθεί σημαντικά, καθώς έχουν επιβληθεί α) αρχικός δασμός 25% σε όλα τα εισαγόμενα προϊόντα χάλυβα και αλουμινίου στις ΗΠΑ, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων ΕΕ, ο οποίος από αρχές Ιουνίου διπλασιάστηκε σε 50% β) δασμός 25% σε εισαγόμενα οχήματα και ανταλλακτικά αυτών, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων ΕΕ, με ισχύ από 3.4.2025, και γ) “ανταποδοτικός” δασμός 20% σε εισαγόμενα προϊόντα ΕΕ, σε ισχύ από 9.4.2025 (σ.σ. σε αναστολή έως τις 9.7.2025, με επιβολή δασμού “βάσης” 10% έως τότε). Επισημαίνεται ότι για ειδικότερες κατηγορίες προϊόντων (φαρμακευτικά, προϊόντα χαλκού και ξυλείας, κρίσιμα ορυκτά κλπ.) διεξάγεται έρευνα κατά περίπτωση από το Α/Υπ. Εμπορίου και το Γραφείο USTR η οποία πιθανώς να καταλήξει στην επιβολή πρόσθετων, τομεακών δασμών (δασμοί κατηγορίας 232, περί εθνικής ασφαλείας).

Στο πλαίσιο της προσπάθειας αναθέρμανσης της εγχώριας βιομηχανίας ΗΠΑ και της αναδιάταξης των εμπορικών της σχέσεων διεθνώς, η νέα Administration υιοθετεί πιο επιθετική εμπορική πολιτική με περιορισμένη συνεργασία σε ζητήματα αδειοδότησης αλλοδαπών προϊόντων, προάσπιση της πρόσβασης των α/προϊόντων σε ξένες αγορές και διεξαγωγή διμερών διαπραγματεύσεων με εμπορικούς εταίρους ΗΠΑ, υπό το φως των επιβληθέντων δασμών, ως διαπραγματευτικών μοχλών. Η εν λόγω προσέγγιση αφορά και την ΕΕ, που διατηρεί εμπορικό πλεόνασμα αγαθών με τις ΗΠΑ, το οποίο έχει στοχοποιήσει ο Α/Πρόεδρος.

Ειδικώς ως προς τον τομέα των αγροδιατροφικών, οι διατλαντικές σχέσεις είναι περίπλοκες, καθώς οι ΗΠΑ έχουν εκφράσει τη δυσαρέσκεια τους για τον περιορισμό της πρόσβασης των α/αγροδιατροφικών προϊόντων στην ΕΕ, λόγω α) απαγόρευσης των γενετικά τροποποιημένων προϊόντων (GMOs), και β) χρήσης ονομασιών ΠΟΠ/ΠΓΕ από την ΕΕ, ακόμα και σε τρίτες αγορές, εις βάρος της ανταγωνιστικότητας των α/προϊόντων, που ακολουθούν στο σύστημα των κοινών ονομασιών (common names) και της κατοχύρωσης εμπορικού σήματος (trademarks).

Διατλαντική οικονομία

Σύμφωνα με την έκθεση [The Transatlantic Economy 2025](#)²⁴, η διατλαντική οικονομία αποτιμάται πλέον σε \$9,5 τρισ., αποτελώντας νέο ιστορικό υψηλό. Παρά τις γεωπολιτικές και οικονομικές πιέσεις, το οικοσύστημα ΗΠΑ-Ευρώπης αποδεικνύεται ιδιαίτερα ανθεκτικό και αναπτυσσόμενο, με τις διατλαντικές ροές εμπορίου και επενδύσεων να στηρίζουν 16 εκ. θέσεις εργασίας σε ΗΠΑ και Ευρώπη, καθώς και ετήσιες εμπορικές πωλήσεις ύψους \$7,5 τρισ. Η διατλαντική οικονομία αντιστοιχεί στο 50% της παγκόσμιας ιδιωτικής κατανάλωσης και στο 1/3 του παγκόσμιου ΑΕΠ σε όρους αγοραστικής δύναμης.

²⁴ Βάσει στοιχείων του Εμπορικού Επιμελητηρίου ΗΠΑ (US Chamber of Commerce), με τη συνεργασία του δικτύου Αμερικανικών Εμπορικών Επιμελητηρίων στην ΕΕ (American Chambers of Commerce to the European Union), και με επιμέλεια του ιδρύματος Foreign Policy Institute του Πανεπιστημίου Johns Hopkins.

Η διατλαντική οικονομική αλληλεξάρτηση είναι μεγαλύτερη από κάθε άλλη διεθνή οικονομική σχέση, με ιδιαίτερα ισχυρούς οικονομικούς δεσμούς μεταξύ των δύο πλευρών ως προς τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (FDI), τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου, τις τραπεζικές συναλλαγές, τις ενδοομιλικές πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών, το εμπόριο ψηφιακών υπηρεσιών, την ενέργεια, τις επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη (R&D), τη συνεργασία σε θέματα δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, τη μεταφορά τεχνολογίας, και τις πωλήσεις υπηρεσιών υψηλής έντασης γνώσης.

Εμπόριο αγαθών & υπηρεσιών

Η ΕΕ παρέμεινε ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος των ΗΠΑ και το 2024. Συνολικά, το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών ΗΠΑ-Ευρώπης εκτιμάται ότι υπερέβη τα \$2 τρισ. το 2024, εκ των οποίων \$1,3 τρισ. αφορούσαν το εμπόριο αγαθών και άνω των \$750 δισ. το εμπόριο υπηρεσιών. Παρά την ένταση των εμπορικών σχέσεων, το συνολικό α/έλλειμμα εμπορίου με την ΕΕ διαμορφώθηκε σε \$161 δισ. το 2023 – ποσό που αντιστοιχεί μόλις στο 1/4 του αντίστοιχου ελλείμματος με την περιοχή της Ασίας-Ειρηνικού και είναι μικρότερο και από το αντίστοιχο έλλειμμα με τους εταίρους της USMCA.

Το διμερές εμπόριο αγαθών ΗΠΑ-Ευρώπης κατέγραψε νέο ιστορικό υψηλό, φτάνοντας τα \$1,3 τρισ., με τις εξαγωγές αγαθών των ΗΠΑ προς την Ευρώπη να ανέρχονται σε περίπου \$504 δισ. και τις εισαγωγές αγαθών από την Ευρώπη να υπερβαίνουν τα \$771 δισ., οδηγώντας σε εμπορικό έλλειμμα περίπου \$266 δισ. για τις ΗΠΑ, το υψηλότερο μέχρι σήμερα. Η διατλαντική εμπορική ροή αγαθών συνεχίζει να υπερτερεί αισθητά έναντι της αντίστοιχης ΗΠΑ-Κίνας.

Η πολιτεία του Τέξας αποτέλεσε το 2023 τον μεγαλύτερο εξαγωγέα αγαθών από τις ΗΠΑ προς την Ευρώπη, ακολουθούμενη από τις Καλιφόρνια, Νέα Υόρκη και Λουιζιάνα. Από πλευράς ευρωπαϊκών χωρών, η Γερμανία αποτέλεσε τον κορυφαίο προορισμό εξαγωγών αγαθών για 16 αμερικανικές πολιτείες, ενώ η Ολλανδία ήταν ο βασικός εμπορικός εταίρος για 15 πολιτείες και το Ηνωμένο Βασίλειο για 8. Επιπλέον, η Γερμανία ήταν και ο μεγαλύτερος ευρωπαίος προμηθευτής αγαθών για 38 πολιτείες των ΗΠΑ, ενώ η Ιρλανδία κατείχε την αντίστοιχη θέση για 5 πολιτείες.

Το διατλαντικό εμπόριο υπηρεσιών έχει εξέχουσα σημασία στις σχέσεις ΕΕ και ΗΠΑ, καθώς αμφότερες πλευρές είναι κατ' εξοχήν παραγωγοί και εξαγωγείς υπηρεσιών. Το 2024, οι εξαγωγές υπηρεσιών των ΗΠΑ προς την ΕΕ ανήλθαν σε περίπου \$275 δισ., ενώ οι αντίστοιχες εισαγωγές από την Ευρώπη διαμορφώθηκαν σε περίπου \$200 δισ., διατηρώντας ένα σημαντικό πλεόνασμα \$75 δισ. υπέρ των ΗΠΑ. Η Ευρώπη απορρόφησε το 42% του συνολικού εξωτερικού εμπορίου υπηρεσιών των ΗΠΑ το 2023, με το 25% να κατευθύνεται στα κ-μ ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο, και το υπόλοιπο 17% στην Ελβετία και τις ευρωπαϊκές χώρες εκτός ΕΕ.

Επενδύσεις

Επισημαίνεται ότι το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών δεν είναι το πλέον αντιπροσωπευτικό κριτήριο του μεγέθους της διατλαντικής οικονομίας, δεδομένου ότι οι εκατέρωθεν ΑΞΕ/FDI είναι μακράν σημαντικότερες, ιδίως ως προς τη δημιουργία θέσεων εργασίας, καθώς η Ευρώπη είναι

ο μεγαλύτερος επενδυτής στις ΗΠΑ και αντίστροφα. Κατά το 2023, το 60,3% των παγκόσμιων αποθεμάτων ΑΞΕ εντοπίζονται σε ΗΠΑ και ΕΕ, ενώ το 62,5% των αντίστοιχων εξερχόμενων αποθεμάτων προήλθε από αυτές. Οι ΗΠΑ διατήρησαν το 2023 απόθεμα ΑΞΕ στην Ευρώπη ύψους \$4 τρισ., ενώ το ευρωπαϊκό απόθεμα ΑΞΕ στις ΗΠΑ ανήλθε σε \$3,5 τρισ.

Η Ευρώπη εξακολουθεί να αποτελεί τον σημαντικότερο προορισμό διεθνούς δραστηριότητας α/επιχειρήσεων, καθώς το 2023 το 46% της συνολικής παγκόσμιας παραγωγής θυγατρικών των ΗΠΑ (\$1,8 τρισ.) προήλθε από την ε/ ήπειρο. Συγκεκριμένα, η παραγωγή θυγατρικών των ΗΠΑ στην Ευρώπη ανήλθε σε \$770 δισ. το 2022, υπερβαίνοντας κατά 62% την αντίστοιχη στην περιοχή Ασίας-Ειρηνικού (\$475 δισ.), ενώ, για το ίδιο έτος, στις ευρωπαϊκές εταιρείες που διατηρούν παραγωγικές μονάδες στις ΗΠΑ αντιστοιχεί το 60% της συνολικής προστιθέμενης αξίας (\$1,35 τρισ.) που προσέφερε το σύνολο των ξένων επιχειρήσεων στην α/οικονομία.

Το 2023, η συνολική παραγωγή αμερικανικών θυγατρικών στην Ευρώπη (\$825 δισ.) και ευρωπαϊκών θυγατρικών στις ΗΠΑ (\$850 δισ.) ανήλθε σε \$1,68 τρισ., ενώ, τα περιουσιακά στοιχεία α/εταιρειών στην Ευρώπη αποτιμώνται σε \$19,2 τρισ., αντιστοιχώντας στο 64% της αξίας των περιουσιακών στοιχείων των α/εταιρειών. Αντίστοιχα, τα ευρωπαϊκά περιουσιακά στοιχεία στις ΗΠΑ αποτιμώνται σε \$9,3 τρισ., με την Ευρώπη να αποτελεί μακράν τη σημαντικότερη ξένη επενδυτική πηγή για τις ΗΠΑ. Οι εταιρείες του Ηνωμένου Βασιλείου κατείχαν την πρώτη θέση, ακολουθούμενες από εταιρείες της Γερμανίας, της Ελβετίας και της Γαλλίας. Το 2022, τα ευρωπαϊκά περιουσιακά στοιχεία αντιστοιχούσαν στο 50% του συνόλου των ξένων περιουσιακών στοιχείων στις ΗΠΑ.

Σε επίπεδο πωλήσεων και εισοδημάτων θυγατρικών, οι διατλαντικές θυγατρικές αποτελούν τον κύριο δίαυλο διανομής αγαθών και υπηρεσιών, υπερβαίνοντας σημαντικά το άμεσο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών. Το 2024 οι συνολικές διατλαντικές πωλήσεις θυγατρικών εκτιμήθηκαν σε \$7,5 τρισ., με τις πωλήσεις α/θυγατρικών στην Ευρώπη να ανέρχονται σε \$3,9 τρισ. το 2023 (τετραπλάσιες των αντίστοιχων α/εξαγωγών προς την Ευρώπη, ύψους \$946 δισ.), ενώ οι πωλήσεις ευρωπαϊκών θυγατρικών στις ΗΠΑ διαμορφώθηκαν σε \$3,3 τρισ., δηλαδή υπερτριπλάσιες των εισαγωγών από Ευρώπη.

Κατά το 2022, οι α/επιχειρήσεις πώλησαν στους Ευρωπαίους καταναλωτές αγαθά και υπηρεσίες συνολικής αξίας \$3,62 τρισ. (εκ των οποίων \$2,62 τρισ. μέσω θυγατρικών και \$600 δισ. μέσω εξαγωγών), ενώ οι ε/επιχειρήσεις πώλησαν στις ΗΠΑ προϊόντα και υπηρεσίες ύψους \$2,93 τρισ. (εκ των οποίων \$2,2 τρισ. μέσω θυγατρικών και \$729 δισ. μέσω εξαγωγών). Συνολικά, οι α/πωλήσεις υπερέβησαν κατά \$690 δισ. τις ευρωπαϊκές στην αγορά των ΗΠΑ. Το 2024 το 54% του ετήσιου ξένου εισοδήματός α/εταιρειών προήλθε από τη Ευρώπη.

Ψηφιακή οικονομία

Η διατλαντική ψηφιακή οικονομία αποτελεί τον πυρήνα του παγκόσμιου εμπορίου ψηφιακών υπηρεσιών, καθώς τα δύο τρίτα των παγκόσμιων εξαγωγών ψηφιακά παρεχόμενων υπηρεσιών για το έτος 2023 αποδίδονται σε ΗΠΑ και Ευρώπη. Το 2023, οι ΗΠΑ εξήγαγαν στην Ευρώπη ψηφιακές υπηρεσίες ύψους \$320 δισ. (49% των συνολικών ψηφιακών εξαγωγών τους), εκ των

οποίων τα \$207 δισ. αφορούν κ-μ της ΕΕ. Την ίδια χρονιά, το εμπορικό πλεόνασμα των ΗΠΑ έναντι της ΕΕ στις εν λόγω υπηρεσίες ανήλθε σε \$105,38 δισ.

Το 2023, το 43% των ψηφιακά παρεχόμενων υπηρεσιών προς ΕΕ προήλθε από α/εταιρείες, ενώ η Ευρώπη ήταν ο αποδέκτης του 70% των α/εξαγωγών ψηφιακών υπηρεσιών, συνολικής αξίας \$518 δισ. Αντίστοιχα, το 81% των συνολικής αξίας \$176 δισ. ψηφιακών υπηρεσιών που παρήχθησαν από ξένες θυγατρικές στις ΗΠΑ αποδίδεται σε ευρωπαϊκές εταιρείες. Οι υποθαλάσσιες υποδομές που στηρίζουν την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών διατλαντικά είναι οι σημαντικότερες και μεγαλύτερες παγκοσμίως.

Θέσεις εργασίας στη διατλαντική οικονομία

Η διατλαντική οικονομία αποτελεί πηγή απασχόλησης για περισσότερους από 16 εκ. εργαζομένους, μέσω της αμοιβαίας επενδυτικής παρουσίας εκατέρωθεν του Ατλαντικού. Το 2022, οι θυγατρικές εταιρειών των ΗΠΑ και της Ευρώπης απασχόλησαν άμεσα σχεδόν 10 εκ. εργαζομένους, ενώ εκτιμάται ότι οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται έμμεσα μέσω των εμπορικών ροών, των στρατηγικών συνεργασιών, των κοινών επιχειρήσεων και των ευρύτερων εφοδιαστικών αλυσίδων, ανέρχονται σε τουλάχιστον ακόμη 6 εκ. θέσεις εργασίας. Οι ε/θυγατρικές απασχόλησαν περίπου 5,3 εκ. εργαζομένους στις ΗΠΑ το 2023, ενώ οι α/θυγατρικές στην Ευρώπη περί τους 4,6 εκ.

Οικονομία καινοτομίας

Οι συναλλαγές στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης (R&D) είναι συγκριτικά σημαντικότερες μεταξύ ΗΠΑ-ΕΕ έναντι κάθε άλλου εταίρου των δύο πλευρών. Το 2022 αμερικανικές θυγατρικές επένδυσαν \$ 38,2 δισ. σε έρευνα/ανάπτυξη στην Ευρώπη (53% των συνολικών δαπανών R&D θυγατρικών ΗΠΑ στο εξωτερικό), με κυριότερους αποδέκτες το Ηνωμένο Βασίλειο (\$8,2 δισ.), τη Γερμανία (\$6,4 δισ.), την Ελβετία (\$6,3 δισ.), την Ιρλανδία (\$4,6 δισ.), το Βέλγιο (\$2,7 δισ.) και τη Γαλλία (\$2,1 δισ.), με τις έξι αυτές χώρες να αντιστοιχούν στο 83% των συνολικών α/δαπανών R&D στην Ευρώπη. Αντίστοιχα στις ΗΠΑ, οι δαπάνες R&D ευρωπαϊκών θυγατρικών, κυρίως από την Ελβετία (26% του συνόλου), τη Γερμανία (22%), το ΗΒ (12%) και τις Κάτω Χώρες (10%), ανήλθαν σε περίπου 70% της συνολικής αξίας R&D ξένων θυγατρικών στις ΗΠΑ, τάξης \$ 80,3 δισ.

Διατλαντική αγορά ενέργειας

Οι αμερικανικές και ευρωπαϊκές επιχειρήσεις είναι οι μεγαλύτεροι ξένοι επενδυτές στους αντίστοιχους ενεργειακούς τομείς εκατέρωθεν του Ατλαντικού. Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν σχεδόν τα τρία τέταρτα των επενδύσεων τύπου greenfield στον ενεργειακό τομέα των ΗΠΑ την τελευταία δεκαετία, προερχόμενες κυρίως από τη Γερμανία (20%) και τη Γαλλία (14%) αντιστοίχως. Στον τομέα της καθαρής ενέργειας, το 42% των παγκόσμιων επενδύσεων επιχειρηματικών συμμετοχών (venture capital) προήλθε από τις ΗΠΑ, με την ΕΕ να ακολουθεί με 22% και την Κίνα με 14%.

Οι ΗΠΑ αποτελούν τον σημαντικότερο προμηθευτή της Ευρώπης σε αργό πετρέλαιο και υδροποιημένο φυσικό αέριο (LNG), καθώς και τον δεύτερο μεγαλύτερο προμηθευτή σε άνθρακα. Αντίστοιχα, η Ευρώπη αποτελεί την κορυφαία εξαγωγική αγορά των ΗΠΑ και για τα τρία αυτά ενεργειακά προϊόντα. Το 2024, οι ΗΠΑ κάλυψαν το 48% των ευρωπαϊκών εισαγωγών LNG, καταγράφοντας σημαντική αύξηση (27% το 2021), ενώ η Ευρώπη απορρόφησε το 55% των συνολικών εξαγωγών LNG των ΗΠΑ, ξεπερνώντας την Ασία (34%) και τη Λατινική Αμερική (11%). Παράλληλα, η Ευρώπη είναι ο σημαντικότερος προορισμός των α/εξαγωγών αργού πετρελαίου, με μεγαλύτερο αποδέκτη την Ολλανδία.

Αναφορά σε Ελλάδα

Σημειώνεται, επίσης, ότι στο Παράρτημα Appendix B “U.S. Commerce and Europe: A Country-by-Country Comparison” αναφέρεται, ως προς τα διμερή δεδομένα έτους 2023 για την Ελλάδα (σελ. 152 της έκθεσης), ότι μέσω των θυγατρικών ΗΠΑ υποστηρίζονται 21.300 θέσεις εργασίας στη χώρα μας, έναντι 3.800 στις ΗΠΑ από ελληνικές θυγατρικές. Ως προς τις επενδύσεις, αναφέρεται ότι οι ΗΠΑ διατηρούν απόθεμα ΑΞΕ στην Ελλάδα \$1,8 δισ., ενώ οι ε/ ΑΞΕ στις ΗΠΑ ανέρχονται σε \$720 εκ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Εμπορίου ΗΠΑ (DoC/Department of Commerce, Γραφείο BEA/Bureau of Economic Analysis), κατά το 2024 το ισοζύγιο αγαθών ήταν ελλειμματικό για τη χώρα μας, με εξαγωγές αγαθών ΗΠΑ στην Ελλάδα συνολικής αξίας \$2,6 δισ. έναντι ε/εξαγωγών αγαθών στις ΗΠΑ αξίας \$ 2,2 δισ. Αντίστοιχα, το 2023 οι εισαγωγές α/υπηρεσιών από την Ελλάδα ανήλθαν σε \$ 2 δισ. έναντι ε/εξαγωγών υπηρεσιών στις ΗΠΑ \$ 5,9 δισ., με το ισοζύγιο υπηρεσιών σημαντικά πλεονασματικό για τη χώρα μας.

8. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)

Α. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ 2024

ΠΙΝΑΚΑΣ 3:

		ΣΕ εκατ. €	2023	2024	Δ. 2024 - 2023	%Δ. 2024-2023
1	ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	50.407	49.302	-1.105	-2,19%
2		ΣΕ ΗΠΑ	2.117	2.411	294	13,89%
3		ΗΠΑ / ΣΥΝΟΛΟ	4,20%	4,90%		
4	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	79.867	82.487	2.620	3,28%
5		ΑΠΟ ΗΠΑ	1.503	2.161	658	43,78%
6		ΗΠΑ / ΣΥΝΟΛΟ	1,90%	2,60%		
7	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	Ισοζύγιο Διεθνούς Εμπορίου Ελλάδας (ΣΥΝΟΛΟ) (4)-(1)	-29.461	-33.185	3.724	12,64%

8		Ισοζύγιο Διμερούς Εμπορίου Ελλάδας - ΗΠΑ (2) - (5)	614	250	-364	-59,28%
9	ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	Όγκος Διεθνούς Εμπορίου Ελλάδας (1) + (4)	130.274	131.789	1.515	1,16%
10		Όγκος Διμερούς Εμπορίου Ελλάδας - ΗΠΑ (2) + (5)	3.620	4.572	952	26,30%
11		Όγκος Διμερούς Εμπορίου Ελλάδας - ΗΠΑ (% ΣΥΝΟΛΟΥ)	2,80%	3,47%		

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Ν. Υόρκης

Το 2024, ο όγκος του διμερούς εμπορίου Ελλάδας - ΗΠΑ αυξήθηκε κατά 26,3% σε σχέση με το 2023, φθάνοντας τα 4,57 δισ. ευρώ. Η συμμετοχή του εμπορίου με τις ΗΠΑ, ως προς το σύνολο των διεθνών συναλλαγών αγαθών της Ελλάδας, αυξήθηκε στο 3,5% από 2,8% το 2023. Ειδικότερα, οι ελληνικές εξαγωγές προς τις ΗΠΑ αυξήθηκαν κατά 13,9% σε σχέση με το 2023 και ανήλθαν σε 2,4 δισ. ευρώ. Οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών προς τις ΗΠΑ αντιπροσώπευσαν το 4,9% των συνολικών εξαγωγών το 2024.

Οι εισαγωγές της Ελλάδας από τις ΗΠΑ σημείωσαν μεγάλη άνοδο το 2024, της τάξης του 43,78% και ανήλθαν σε 2,1 δισ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας το 2,6% των συνολικών εισαγωγών της χώρας μας την ίδια χρονική περίοδο. Έτσι, οι εισαγωγές της Ελλάδας από τις ΗΠΑ ανήλθαν το 2023 σε 1,5 δισ. ευρώ. Και το 2024 παρατηρείται αύξηση στη συμμετοχή των εισαγωγών της Ελλάδας από τις ΗΠΑ στο σύνολο των ελληνικών εισαγωγών (2,6%). Το ισοζύγιο εμπορίου με τις ΗΠΑ και το 2024 διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα 250 εκατ. ευρώ.

Οι ΗΠΑ, όπως και το 2023, συνεχίζουν να είναι ο πέμπτος (5ος) σημαντικότερος πελάτης και ο δέκατος τρίτος (13ος) σημαντικότερος προμηθευτής της Ελλάδας για το 2024, ανεβαίνοντας μία θέση σε σχέση με το 2023.

A/A	Χώρα	Εξαγωγές (εκατ. €)	A/A	Χώρα	Εισαγωγές (εκατ. €)
1	ΙΤΑΛΙΑ	5.196	1	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	8.736
2	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	3.457	2	ΚΙΝΑ	6.943
3	ΚΥΠΡΟΣ	3.087	3	ΙΤΑΛΙΑ	6.920
4	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	2.834	4	ΙΡΑΚ	4.999

<u>5</u>	<u>Η Π Α</u>	<u>2.411</u>
6	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	1.947
7	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	1.778
8	ΙΣΠΑΝΙΑ	1.551
9	ΤΟΥΡΚΙΑ	1.518
10	ΓΑΛΛΙΑ	1.447

5	ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	4.640
6	ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	4.078
7	ΓΑΛΛΙΑ	3.802
8	ΤΟΥΡΚΙΑ	3.235
9	ΙΣΠΑΝΙΑ	3.007
10	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	2.520
11	ΛΙΒΥΗ	2.421
12	ΒΕΛΓΙΟ	2.185
<u>13</u>	<u>Η Π Α</u>	<u>2.161</u>

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Ν. Υόρκης

Β. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΤΙΣ ΗΠΑ 2024

ΠΙΝΑΚΑΣ 4:

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΕ ΗΠΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΙΤΣ, ΕΤΟΥΣ 2024, εκατ. EUR					
ΣΙΤΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	2023	2024	Δ. 2024 - 2023	% Δ. 2024 - 2023
	ΣΥΝΟΛΟ	2.117,30	2.411,7	43,70	2,02%
0	ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΖΩΑ ΖΩΝΤΑΝΑ	536,6	633,6	97,00	15,31%
1	ΠΟΤΑ ΚΑΙ ΚΑΠΝΟΣ	32,7	35,8	3,10	8,66%
2	ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΜΗ ΕΔΩΔΙΜΕΣ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΚΑΥΣΙΜΑ	20	26,2	6,20	23,66%
3	ΟΡΥΚΤΑ, ΚΑΥΣΙΜΑ, ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ, ΚΛΠ.	416,6	551	134,40	24,39%
4	ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΛΙΠΗ ΖΩΙΚΗΣ Η' ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	77,2	76,8	-0,40	-0,52%
5	ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ, (Μ.Α.Κ.)	112,8	131,5	18,70	14,22%
6	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΑ ΚΥΡΙΩΣ ΚΑΤΑ ΠΡΩΤΗ ΥΛΗ	396,1	397,6	1,50	0,38%

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΕ ΗΠΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ SITC, ΕΤΟΥΣ 2024, εκατ. EUR					
SITC	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	2023	2024	Δ. 2024 - 2023	% Δ. 2024 - 2023
	ΣΥΝΟΛΟ	2.117,30	2.411,7	43,70	2,02%
7	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	293,3	329,9	36,60	11,09%
8	ΔΙΑΦΟΡΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ	118,6	146,2	27,60	18,88%
9	ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	113,4	82,9	-30,50	-36,79%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Ν. Υόρκης

Διερευνώντας τις γενικές κατηγορίες προϊόντων (SITC), προκύπτει ότι το 2024 το 71% των ελληνικών εξαγωγών στις ΗΠΑ προήλθε από είκοσι (20) προϊόντα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5:

	CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2024
		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	2.411.709.539
		ΣΥΝΟΛΟ (20)	1.729.421.159
1	2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά, άλλα από τα ακατέργαστα λάδια. Παρασκευάσματα που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού, που περιέχουν κατά βάρος 70 % ή περισσότερο λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό. Χρησιμοποιημένα λάδια	505.878.981
2	2005'	Άλλα λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα αλλιώς παρά με ξίδι ή οξικό οξύ, όχι κατεψυγμένα, άλλα από τα προϊόντα της κλάσης 2006	212.304.692
3	2008'	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, αλλιώς παρασκευασμένα ή διατηρημένα, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αλκοόλης, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	105.169.813
4	2523'	Τσιμέντα υδραυλικά (στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα που δεν είναι σε σκόνη, με την ονομασία «clinkers»), έστω και χρωματισμένα	93.085.200
5	7606'	Πλάκες, ταινίες και φύλλα, από αργίλιο, με πάχος που υπερβαίνει τα 0,2 mm	91.441.720

	CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2024
		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	2.411.709.539
		ΣΥΝΟΛΟ (20)	1.729.421.159
6	99SS'	Λοιπά προϊόντα	75.059.544
7	0406'	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	74.921.113
8	1509'	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασχηματισμένα	74.889.137
9	8807'	Μέρη των συσκευών των κλάσεων 8801, 8802 ή 8806	62.204.119
10	8411'	Στρόβιλοι δι' αντιδράσεως, συσκευές προώθησης διά στροβίλου και άλλοι στρόβιλοι δι' αερίου	47.275.749
11	2713'	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα των λαδιών πετρελαίου ή των ασφαλτούχων ορυκτών	45.084.859
12	8544'	Σύρματα, καλώδια (στα οποία περιλαμβάνονται και τα ομοαξονικά καλώδια) και άλλοι αγωγοί με ηλεκτρική μόνωση (έστω και βερνικωμένα ή ανοδικώς οξειδωμένα), εφοδιασμένα ή όχι με τεμάχια σύνδεσης. Καλώδια από οπτικές ίνες, που αποτελούνται από ίνες επενδυμένες καθεμία χωριστά, έστω και αν φέρουν ηλεκτρικούς αγωγούς ή είναι εφοδιασμένα με τεμάχια σύνδεσης	41.973.645
13	2001'	Λαχανικά, καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα με ξίδι ή οξικό οξύ	37.078.476
14	2106'	Παρασκευάσματα διατροφής που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	33.387.107
15	1905'	Προϊόντα αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής ή μπισκοτοποιίας, έστω και με προσθήκη κακάου. Όστιες, κάψουλες κενές των τύπων που χρησιμοποιούνται για φάρμακα, αζυμοσφραγίδες, ξεραμένες ζύμες από αλεύρι ή άμυλο κάθε είδους σε φύλλα και παρόμοια προϊόντα	32.264.762
16	3305'	Παρασκευάσματα για τα μαλλιά	32.235.113
17	0810'	Άλλοι καρποί και φρούτα νωπά	31.109.103
18	9013'	Λέιζερ (lasers), άλλες από τις διόδους (laser). Άλλες συσκευές και όργανα οπτικής, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού στο κεφάλαιο αυτό	30.979.465
19	8533'	Αντιστάσεις ηλεκτρικές μη θερμαντικές (στις οποίες	29.027.768

	CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2024
		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	2.411.709.539
		ΣΥΝΟΛΟ (20)	1.729.421.159
		περιλαμβάνονται και οι ρεοστάτες και τα ποτενσιόμετρα)	
20	8507'	Ηλεκτρικοί συσσωρευτές, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι διαχωριστές τους, έστω και με τετράγωνο ή ορθογώνιο σχήμα	28.605.958

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Ν. Υόρκης

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΗΠΑ 2024

ΠΙΝΑΚΑΣ 6:

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΗΠΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ SITC, ΕΤΟΥΣ 2024, εκατ. EUR					
SITC	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	2023	2024	Δ. 2024 - 2023	%Δ. 2024 - 2023
	ΣΥΝΟΛΟ	1.504,7	2.161	656,30	30,37%
0	ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΖΩΑ ΖΩΝΤΑΝΑ	55,6	61,3	5,70	9,30%
1	ΠΟΤΑ ΚΑΙ ΚΑΠΝΟΣ	8,7	10,9	2,20	20,18%
2	ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΜΗ ΕΔΩΔΙΜΕΣ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΚΑΥΣΙΜΑ	116,0	130,7	14,70	11,25%
3	ΟΡΥΚΤΑ, ΚΑΥΣΙΜΑ, ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ, ΚΛΠ.	574,9	1.021,3	446,40	43,71%
4	ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΛΙΠΗ ΖΩΙΚΗΣ Η' ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	0,9	0,1	-0,80	-800,00%
5	ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ, (Μ.Α.Κ.)	152,6	181,6	29,00	15,97%
6	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΑ ΚΥΡΙΩΣ ΚΑΤΑ ΠΡΩΤΗ ΥΛΗ	103,0	71,4	-31,60	-44,26%
7	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	314,5	375,1	60,60	16,16%

8	ΔΙΑΦΟΡΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ	139,5	110,0	-29,50	-26,82%
9	ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	38,9	198,8	159,90	80,43%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Ν. Υόρκης

Διερευνώντας τις γενικές κατηγορίες προϊόντων (SITC), προκύπτει ότι το 2024 το 80% των ελληνικών εισαγωγών από τις ΗΠΑ προήλθε από είκοσι (20) προϊόντα.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΗΠΑ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ CN4, ΕΤΟΥΣ 2024, εκατ. EUR

ΠΙΝΑΚΑΣ 7:

	CN4	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2024
		ΣΥΝΟΛΟ	2.161,5
		ΣΥΝΟΛΟ (20)	1.728,4
1	2711'	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	936,1
2	99SS'	λοιπά προϊόντα	197,2
3	8411'	Στρόβιλοι δι' αντιδράσεως, συσκευές προώθησης διά στροβίλου και άλλοι στρόβιλοι δι' αερίου	72,7
4	3901'	Πολυμερή του αιθυλενίου, σε αρχικές μορφές	70,2
5	7204'	Απορρίμματα και θραύσματα χυτοσιδήρου, σιδήρου ή χάλυβα (παλιοσίδερα). Απορρίμματα πλινθωμένα (σε τύπους) από σίδηρο ή χάλυβα	66,4
6	2713'	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, ασφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα των λαδιών πετρελαίου ή των ασφαλτούχων ορυκτών	51,9
7	8502'	Συγκροτήματα παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος και μετατροπείς στρεφόμενοι ηλεκτρικοί	45,6
8	8807'	Μέρη των συσκευών των κλάσεων 8801, 8802 ή 8806	43,1
9	2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά, άλλα από τα ακατέργαστα λάδια. Παρασκευάσματα που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού, που περιέχουν κατά βάρος 70 % ή περισσότερο λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό.	33,2

	CN4	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2024
		ΣΥΝΟΛΟ	2.161,5
		ΣΥΝΟΛΟ (20)	1.728,4
		Χρησιμοποιημένα λάδια	
10	9018'	Όργανα και συσκευές για την ιατρική, τη χειρουργική, την οδοντιατρική ή την κτηνιατρική, στα οποία περιλαμβάνονται και οι συσκευές σπινθηρογράφηματος και άλλες συσκευές ηλεκτροθεραπείας, καθώς και οι συσκευές για διάφορες οπτικές δοκιμασίες	29,3
11	7220'	Πλατέα προϊόντα έλασης από ανοξείδωτους χάλυβες, με πλάτος κατώτερο των 600 mm	28,8
12	0802'	Άλλοι καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους	26,3
13	8802'	Άλλα αεροσκάφη (π.χ. ελικόπτερα, αεροπλάνα), με εξαίρεση τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη της κλάσης 8806. Διαστημικά οχήματα (στα οποία περιλαμβάνονται και οι δορυφόροι) και τα οχήματα για την εκτόξευσή τους και οχήματα υπό τροχιά	21,6
14	7404'	Απορρίμματα και θραύσματα από χαλκό (εκτός από ακατέργαστους όγκους [πλινθώματα] ή εκτός από παρόμοιες ακατέργαστες μορφές, από ρευστοποιημένα απορρίμματα και θραύσματα από χαλκό, εκτός από τέφρες και κατάλοιπα (σκωρίες) που περιέχουν χαλκό, καθώς και	17
15	8903'	Θαλαμηγοί (γιοτ) και άλλα πλοία και πλοiάρια αναψυχής ή αθλητισμού. Πλοία με κουπιά και κανό	16
16	2902'	Υδρογονάνθρακες κυκλικοί	15,6
17	2304'	Πίτες και άλλα στερεά υπολείμματα, έστω και σπασμένα ή συσσωματωμένα με μορφή σβόλων, από την εξαγωγή του σογιέλαιου	14,5
18	4703'	Χημικοί πολτοί από ξύλο, με ανθρακικό νάτριο (σόδα) ή θειικό άλας, άλλοι από τους πολτούς για διάλυση	14,4
19	8540'	Λυχνίες κάθε είδους ηλεκτρονικές, θερμής καθόδου, ψυχρής καθόδου ή φωτοκαθόδου (π.χ. λυχνίες κάθε είδους, κενού, ατμού ή αερίου, σωληνωτοί ανορθωτές ατμού υδραργύρου, σωληνωτές καθοδικές λυχνίες, σωληνωτές και άλλες λυχνίες για συσκευές λήψης εικόνων τηλεόρασης), άλλες από εκείνες της κλάσης 8539	14,3

	CN4	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2024
		ΣΥΝΟΛΟ	2.161,5
		ΣΥΝΟΛΟ (20)	1.728,4
20	8471'	Αυτόματες μηχανές επεξεργασίας πληροφοριών και μονάδες (στοιχεία) αυτών. Μαγνητικές ή οπτικές διατάξεις ανάγνωσης, μηχανές εγγραφής των πληροφοριών σε υπόθεμα με κωδικοποιημένη μορφή και μηχανές επεξεργασίας των πληροφοριών αυτών, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	14,2

Πηγή: [ΕΛ.ΣΤΑΤ.](#)

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Ν. Υόρκης

9. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)

Αν και τα συνολικά επίπεδα των ελληνικών ΑΞΕ στο εξωτερικό αυξήθηκαν σημαντικά την περίοδο 2021–2023, φτάνοντας σχεδόν τα 4 δισ. δολάρια το 2023,²⁵ η επενδυτική ροή προς τις ΗΠΑ παρέμεινε σταθερή σε σχέση με το 2022, υποδηλώνοντας συνεχιζόμενο αλλά σταθερό ενδιαφέρον των ελληνικών επιχειρήσεων για την αμερικανική αγορά. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Γραφείου Οικονομικής Ανάλυσης των ΗΠΑ για το 2023, οι ελληνικές ΑΞΕ προς τις Ηνωμένες Πολιτείες ανήλθαν σε συνολική αξία 720 εκατομμυρίων δολαρίων, που αντιστοιχεί στο 18% του συνόλου των εξερχόμενων από την Ελλάδα ΑΞΕ.²⁶

Από την άλλη πλευρά, με βάση τα πιο πρόσφατα (Αύγουστος 2024) διαθέσιμα στοιχεία από το Υπουργείο Εμπορίου των ΗΠΑ (SelectUSA), οι ΑΞΕ από τις Ηνωμένες Πολιτείες προς την Ελλάδα το 2023 ανήλθαν σε 156 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, με την συνολική αξία του επενδυτικού χαρτοφυλακίου των ΗΠΑ στην Ελλάδα (stock) στο τέλος του 2023 να φτάνει τα 1.824 δισ. δολάρια.²⁷ Επίσης, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, η Ελλάδα μέσω επενδύσεων στις ΗΠΑ στήριξε 3.700 θέσεις εργασίας το 2021. Επίσης, πραγματοποίησε επενδύσεις ύψους \$ 1.419 εκατ. (σε όρους τελικού πραγματικού ιδιοκτήτη – UBO) το 2023 σε τομείς όπως ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός, τα τρόφιμα, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι επικοινωνίες, οι υπηρεσίες υποστήριξης επιχειρήσεων, η πληροφορική και οι υπηρεσίες λογισμικού. Επίσης, όπως αναφέρεται, η Ελλάδα επένδυσε \$ 6 εκατ. σε Έρευνα & Ανάπτυξη μέσω θυγατρικών ελληνικών εταιρειών στις ΗΠΑ το 2021.²⁸

Οι εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με την αξία των ΑΞΕ από τις ΗΠΑ στην Ελλάδα και των ελληνικών ΑΞΕ με προορισμό τις ΗΠΑ απεικονίζονται στον κάτωθι πίνακα:

Πίνακας 8: Αποθέματα Άμεσων Επενδύσεων Ελλάδας - ΗΠΑ (€ εκ.)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ΑΞΕ προς την Ελλάδα	864	838	1.107	971	1.854	2.373	3.253

²⁵ <https://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/300/index.html>

²⁶ <https://www.bea.gov/international/di1usdbal>

²⁷ <https://www.trade.gov/sites/default/files/2024-09/Greece-508.pdf>

²⁸ <https://www.trade.gov/sites/default/files/2024-09/Greece-508.pdf>

(απόθεμα)

Ελληνικές άμεσες επενδύσεις σε ΗΠΑ (απόθεμα)	2.033	2.187	3.172	397	784	829	947
---	-------	-------	-------	-----	-----	-----	-----

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος (* προσωρινά στοιχεία)

Σύμφωνα με την ίδια πηγή, οι ΗΠΑ το 2023 κατέλαβαν την 6η θέση μεταξύ των χωρών προέλευσης των ΑΞΕ στην Ελλάδα (μετά από τις κατά σειρά Λουξεμβούργο, Γερμανία, Κύπρος, Ολλανδία και Ελβετία) με επενδύσεις συνολικού ύψους € 3.253 δις., ενώ οι ΗΠΑ είναι ο 5ος σημαντικότερος προορισμός ελληνικών κεφαλαίων (μετά από τις κατά σειρά Κύπρο, Ρουμανία, Βουλγαρία, Ολλανδία).²⁹

Η Ελλάδα συνεχίζει να προσελκύει το αμερικανικό επενδυτικό ενδιαφέρον, καθώς μετά τις επενδύσεις των αμερικανικών κολοσσών Google, Amazon Web Services (AWS), Microsoft, Cisco, Meta, Pfizer και Chubb κ.ά ανάλογο ενδιαφέρον εκδηλώνεται από σειρά επιχειρήσεων σε μεγάλο φάσμα οικονομικών κλάδων, αναγνωρίζοντας την προοπτική που παρουσιάζει η επενδυτική δραστηριοποίηση στην ελληνική αγορά. Ξεχωρίζουν οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας.

Επιπρόσθετα, παρατηρείται αυξανόμενη τάση για χορήγηση ψήφου εμπιστοσύνης στην καινοτομία «made in Greece» από αμερικανικές εταιρείες. Η εν λόγω τάση μπορεί να μην καταγράφεται στενά ως δείκτης για την αξιολόγηση επενδύσεων στην Ελλάδα, ωστόσο εκφράζει την ενισχυμένη δυναμική της χώρας στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας, ευρεία τη εννοία, και ενισχύσει την εμπιστοσύνη των διεθνών επενδυτών στη δυναμική του ελληνικού οικοσυστήματος καινοτομίας και στην ικανότητα του να εξάγει παγκόσμια αναγνωρισμένες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, δημιουργώντας προηγούμενο για μελλοντικές συνεργασίες.³⁰

Σύμφωνα μάλιστα με στοιχεία, ειδικά κατά το 2024, περισσότερο από το 1/3 των κεφαλαίων που εισέρρευσαν σε εγχώριες νεοφυείς επιχειρήσεις είχαν προέλευση από τις ΗΠΑ, με την άλλη πλευρά του Ατλαντικού να αθροίζει ποσοστό 36% των χρηματοδοτήσεων που κατευθύνθηκαν σε νεοφυείς επιχειρήσεις made in Greece.³¹

Χαρακτηριστική είναι η ιστορική συμφωνία εξαγοράς της ελληνικής εταιρείας πληροφορικής BETA CAE Systems International AG (<https://www.beta-cae.com/>) από τον αμερικανικό τεχνολογικό κολοσσό Cadence Design Systems, εξασφαλίζοντας χρηματοδότηση που ανέρχεται στο ποσό του 1,24 δις. δολαρίων. Η BETA CAE Systems ιδρύθηκε το 1999 στη Θεσσαλονίκη και προσφέρει εργαλεία λογισμικού και πρακτικές αυτοματοποίησης στον τομέα της προσομοίωσης και ανάλυσης. Διατηρεί την παραγωγική της βάση στην Ελλάδα, πλην όμως έχει μεταφέρει τη φορολογική της έδρα στην Ελβετία από το 2016 και διαθέτει σήμερα πάνω από 13 θυγατρικές εταιρείες παγκοσμίως.³² Με την συμφωνία αυτή, η BETA CAE Systems καταγράφεται ως ο δεύτερος "μονόκερος" (νεοφυής εταιρεία τεχνολογίας που αποτιμάται άνω του 1 δις. ευρώ) για τη χώρα μας, μετά την εξαγορά της ελληνικής εταιρείας παροχής ψηφιακών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών Viva Wallet από την αμερικανική πολυεθνική τράπεζα

²⁹ <https://www.bankofgreece.gr/statistika/ekswterikos-tomeas/ameses-ependyseis/apothemata>

³⁰ <https://www.powergame.gr/start-ups-digital/617042/giati-oi-amerikanikoi-kolossoi-agorazoun-kainotomia-made-in-greece/>

³¹ <https://www.powergame.gr/start-ups-digital/773363/amerikaniki-apovasi-stin-ellada-apo-tis-ipa-1-stous-3-ependytes-se-startups/>

³² <https://www.reuters.com/technology/cadence-buy-analysis-platform-beta-cae-systems-124-billion-2024-03-05/>

επενδύσεων JP Morgan, το 2022. Ακόμη μία περίπτωση που ξεχωρίζει, είναι η εξαγορά της ελληνικής Uizard Technologies από την εδρεύουσα στο Σαν Φρανσίσκο Miro.³³

Αντίστοιχα το έτος 2023 το 1/3 των επενδύσεων σε ελληνικές νεοφυείς εταιρείες έγινε από αμερικανικά κεφάλαια. Ειδικότερα, πραγματοποιήθηκαν 11 νέες εξαγορές εγχώριων startups, με ορισμένες από αυτές να ξεπερνούν τα 100 εκατ. ευρώ σε αξία.

Περί τα τέλη του 2023, η ελληνική εταιρεία InAccel (www.inaccel.com), μια startup που εστιάζει στην τεχνολογία των επιταχυντών υλικού (FPGAs) σε cloud περιβάλλον, εξαγοράστηκε από τον μεγαλύτερο κατασκευαστή ημιαγωγών στον κόσμο την Intel.^{34 35}

Το καλοκαίρι του 2023, ο αμερικανικός κολοσσός της Cisco ανέλαβε την εποπτεία του πρωτοκόλλου BGP (Border Gateway Protocol) το οποίο αποτελεί το πρωτόκολλο δρομολόγησης του Διαδικτύου της ελληνικής Code BGP.^{36 37} Την ίδια περίοδο, η ελληνική startup Mist.io (<https://mist.io/>) πέρασε στα χέρια της Dell, χάρη στη λύση για κοινή διαχείριση πληροφοριακών υποδομών που είχε αναπτύξει.^{38 39} Εντός του 2023 στα χέρια της Hewlett Packard Enterprise πέρασε και η Arrikto (<https://www.arrikto.com/>), η ελληνική startup που δραστηριοποιείται στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης.⁴⁰ Έναν περίπου χρόνο νωρίτερα, η μητρική του Facebook, Meta, ενέταξε στην ομάδα της την Accusonus (<https://www.kvraudio.com/developer/accusonus>), που δραστηριοποιείται στον χώρο της επεξεργασίας του ήχου, ενώ πριν από αυτό η Microsoft είχε εξαγοράσει την ελληνική καινοτομία της Softomotive, μίας λύσης λογισμικού για τη ρομποτική αυτοματοποίησης διαδικασιών σε επιχειρήσεις (Robotic Process Automation - RPA) έναντι περίπου 150 εκατ. δολ. Η αμερικανική εταιρεία Movandi (<https://movandi.com/>) με έδρα στο Irvine της Νότιας Καλιφόρνια ίδρυσε στην Ελλάδα θυγατρική τον Μάιο 2023 με σκοπό την δημιουργία κέντρου έρευνας & ανάπτυξης. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στον τομέα τεχνολογίας 5G, σχεδιάζοντας μικροεπεξεργαστές και εξοπλισμό ασύρματων επικοινωνιών. Σημειώνεται ότι το Επενδυτικό Ταμείο “Φαιστός” συνέβαλε στην εν λόγω επένδυση.

10. ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΣΙΚΑΓΟ)

Η ανοδική τάση των τουριστικών μεγεθών σε ό,τι αφορά τις ΗΠΑ σημειώθηκε και το έτος 2024 με αύξηση των αφίξεων, των εισπράξεων και της κατανάλωσης, ανά ταξίδι και ανά διανυκτέρευση.

Παρατηρούμε ότι ενώ ο αριθμός των διανυκτερεύσεων παρέμεινε περίπου σταθερός, μειώθηκε ελαφρώς η μέση διάρκεια παραμονής ανά ταξίδι, κατά -10,4%.

³³ <https://uizard.io/blog/uizard-joins-miro/>

³⁴ <https://www.insider.gr/epiheiriseis/313728/pollaplasiazontai-oi-amerikanikoi-kolossoi-poy-ependyoyen-se-ellinikes-hi-tech>

³⁵ <https://www.powergame.gr/start-ups-digital/617042/giati-oi-amerikanikoi-kolossoi-agorazoun-kainotomia-made-in-greece/>

³⁶ <https://www.capital.gr/oikonomia/3754831/pagkosmioi-texnologikoi-kolossoi-stin-ellada-oi-megales-ependuseis-kai-ta-epomena-bimata/>

³⁷ <https://www.thousandeyes.com/blog/cisco-announces-acquisition-of-codebgp>

³⁸ <https://www.powergame.gr/start-ups-digital/617042/giati-oi-amerikanikoi-kolossoi-agorazoun-kainotomia-made-in-greece/>

³⁹ <https://www.insider.gr/epiheiriseis/313728/pollaplasiazontai-oi-amerikanikoi-kolossoi-poy-ependyoyen-se-ellinikes-hi-tech>

⁴⁰ <https://www.ekathimerini.com/economy/1222675/us-firms-buying-greek-startups/>

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Αφίξεις, εισπράξεις, διανυκτερεύσεις, κατανάλωση Αμερικανών ταξιδιωτών

	2020	2021	2022	2023	2024	Μεταβολή % 2023/2024
Αφίξεις (χιλ. άτομα)	106,6	396	1.088,7	1.406,5	1.547,4	10%
Εισπράξεις (εκ. €)	86,1	596,2	1.200,2	1.373,6	1.583,8	15,3%
Διανυκτερεύσεις (εκ.)	1,4	5,62	12,1	14,9	14,8	-0,7%
Κατανάλωση/ταξίδι (€)	807,5	1.505,4	1.102,4	976,6	1023,5	4,8%
Κατανάλωση/διανυκτέρευση (€)	61,7	106	98,7	91,7	107,2	16.9%
Μέση διάρκεια παραμονής (διανυκτερεύσεις)	13,1	14,2	11,2	10,6	9,5	-10,4%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδας, επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σικάγο

11.ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι οικονομικές σχέσεις Ελλάδας - ΗΠΑ διέπονται κατά κύριο λόγο από:

- Κανόνες του ΠΟΕ, στον οποίο μετέχουν και οι δύο χώρες.
- Πλαίσιο Διατλαντικής Οικονομικής Ολοκλήρωσης (Framework For Advancing Transatlantic Economic Integration Between The EU And The USA, 2007).
- Συμφωνία Φιλίας, Εμπορίου και Ναυτιλίας (Ν.Δ.2893 / 1954).
- Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (Ν.Δ. 2548 / 1953).
- Συμφωνία Εγγυήσεων Επενδυμένου Κεφαλαίου (Ν.Δ.2424 / 1953).
- Συμφωνία Αεροπορικών Μεταφορών (Ν.2027 / 1992).
- Συμφωνία αμοιβαίας διοικητικής αρωγής μεταξύ τελωνειακών υπηρεσιών (Ν.2066 / 1992).
- Συμφωνία Οικονομικής, Επιστημονικής και Τεχνολογικής, Εκπαιδευτικής και Μορφωτικής Συνεργασίας (Ν.1982 / 1991).
- Συμφωνία για θέματα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ν.2186 / 1994).
- Μνημόνιο Σύστασης Επιτροπής Οικονομικής και Εμπορικής Συνεργασίας (Economic & Commercial Cooperation Committee / ECCC, ΦΕΚ 144/9.7.1999).
- Μνημόνιο για Τεχνολογική Συνεργασία στα Βαλκάνια (ITCB, Ν.2784 / 2000).
- Πρωτόκολλο Προθέσεων για Πρόληψη και Αποκατάσταση Φυσικών και Τεχνολογικών Καταστροφών (Ν.3073 / 2002).
- Συνολική Τεχνική Συμφωνία (Ν.3108 / 2003).
- Συμφωνία Ασφάλειας Εμπορευματοκιβωτίων για τη λήψη μέτρων ελέγχου στο λιμένα Πειραιά σε όλα τα εμπορευματοκιβώτια με προορισμό λιμένες ΗΠΑ (CSI, υπεγράφη 25.6.2004).
- Μνημόνιο Κατανόησης USAID-ΥΠΕΞ για επέκταση της συνεργασίας USAID-Hellenic Aid (ΥΔΑΣ) στον τομέα του τουρισμού (σε πλαίσιο ECCC, υπεγράφη 20.6.2008).
- Μνημόνιο Τεχνικής Συνεργασίας για αναπτυξιακά προγράμματα στον ενεργειακό τομέα στην ΝΑ Ευρώπη μεταξύ USAID και ΚΑΠΕ, ως εκπροσώπου της Hellenic Aid (υπεγράφη 18.4.2008).
- Μνημόνιο Αναπτυξιακής Συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, με φορείς υλοποίησης το ΚΑΠΕ και εκ της αμερικανικής πλευράς τον όμιλο International Resources Group (υπεγράφη 23.5.08).

- Συμφωνία για την Βελτίωση της Διεθνούς Φορολογικής Συμμόρφωσης και την Εφαρμογή του Νόμου Επιβολής Φορολογίας σε Λογαριασμούς της Αλλοδαπής (FATCA, Ν.4493 / 2017).
- Μνημόνιο Συνεργασίας στον τομέα διαστημικής τεχνολογίας, με φορείς υλοποίησης τον Ελληνικό Διαστημικό Οργανισμό (ΕΛΔΟ) και τη NASA (υπεγράφη 4/2019).
- Υπογραφή του 2ου Πρωτοκόλλου Τροποποίησης (Second Protocol of Amendment, 14.10.2021, έχει εισαχθεί στη Βουλή για κύρωση) και της Εφαρμοστικής Διευθέτησης (IA / Implementing Arrangement, 1.11.2021) της Συμφωνίας Αμοιβαίας Αμυντικής Συνεργασίας MDCA (Mutual Defense Cooperation Agreement, από 10/2019), για ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας στον αμυντικό τομέα.
- Επιστημονική και Τεχνολογική Συμφωνία STA (Science & Technology Agreement), για ενίσχυση των διμερών ΣΔΙΤ (Συμπράξεων Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα) στην καινοτομία (υπεγράφη 28.9.2020, κύρωση 3.6.2021).
- Μνημόνιο Κατανόησης/Συνεργασίας στον Τουρισμό, Ελλάδας-ΗΠΑ (US-Greece Tourism Memorandum of Understanding), υπεγράφη 4.4.2022.
- Μνημόνιο Κατανόησης (Memorandum of Understanding/MOU) για την ενεργειακή ασφάλεια και τη συνεργασία στα Δυτικά Βαλκάνια (2023).

12.ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Από ανάληψης καθηκόντων της νέας Administration (20/1) έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές στο παγκόσμιο εμπόριο, κυρίως με την επιβολή των λεγόμενων "ανταποδοτικών δασμών της Ημέρας της Απελευθέρωσης" τον Απρίλιο. Οι δασμοί αυτοί επηρεάζουν ευρύ φάσμα εισαγόμενων προϊόντων, δημιουργώντας ανησυχίες και για τις ελληνικές εξαγωγές, ιδίως στον αγροδιατροφικό τομέα, καθώς προϊόντα υψηλής ζήτησης όπως το ελαιόλαδο, η φέτα και τα φρούτα αντιμετωπίζουν πλέον αυξημένο κόστος και μειωμένη ανταγωνιστικότητα στην αμερικανική αγορά. Ωστόσο, σημειώνεται ότι οι ανταποδοτικοί δασμοί είναι οριζόντιοι, δηλαδή αφορούν όλα τα εξαγόμενα από την Ελλάδα προϊόντα, οπότε επηρεάζουν όλους τους τομείς ενδιαφέροντος, όπως καλλυντικά, δομικά υλικά, πλαστικά, χημικά, εξαρτήματα κλπ.

Ειδικότερα, επί του παρόντος ισχύει δασμός 10% σε όλες τις ελληνικές εξαγωγές στις ΗΠΑ (πλην ορισμένων κατηγοριών όπως τα φαρμακευτικά), ο οποίος αναμένεται να ανέλθει σε 20% τον Ιούλιο, εάν δεν επιτευχθεί εμπορική συμφωνία ΗΠΑ-ΕΕ. Για τα προϊόντα χάλυβα και αλουμινίου ισχύει δασμός 50%, ενώ για οχήματα και ανταλλακτικά ε/ παραγωγής ο εισαγωγικός δασμός φθάνει το 25%. Επισημαίνεται ότι, διαχρονικά, τα ελληνικά προϊόντα έρχονται αντιμέτωπα και με μη-δασμολογικά εμπόδια, όπως π.χ. η απαγόρευση εισαγωγών ελληνικών προϊόντων κρέατος εωσώτου ολοκληρωθεί η περίπλοκη και μακροχρόνια διαδικασία έγκρισης καθεστώτος ισοδυναμίας (πρότυπα ασφαλείας) μεταξύ των δύο χωρών.

Παράλληλα, οι δασμοί που επιβλήθηκαν σε άλλα κράτη και τα αντίμετρα που επέβαλαν χώρες όπως η Κίνα, ο Καναδάς και το Μεξικό εντείνουν την παγκόσμια εμπορική αστάθεια, επηρεάζοντας τη συνολική ζήτηση για ελληνικά προϊόντα με τρόπους που δεν έχουν ακόμα αποτυπωθεί πλήρως, ενώ, εκτιμάται ότι η κατάσταση αυτή θα συνεχιστεί τουλάχιστον καθ' όλο το τρέχον έτος. Ως εκ τούτου, οι ελληνικές εξαγωγές θα πρέπει να επαναπροσδιοριστούν εντός ενός μεταβαλλόμενου παγκόσμιου περιβάλλοντος και ειδικά ως προς τις ΗΠΑ να αναπροσαρμοστούν καταλλήλως για να ανταποκριθούν στις μεταβολές της ζήτησης.

Πέραν των ανωτέρω, παράγοντες που η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα οφείλει να εξετάζει και να λαμβάνει υπόψη της πριν από κάθε νέο εγχείρημα στην εξόχως ανταγωνιστική α/ αγορά

είναι, περαν των θεμελιωδών μεγεθών της α/ οικονομίας (ανάπτυξη, πληθωρισμός, συναλλαγματική ισοτιμία) τυχόν νομοθετικές ρυθμίσεις που μπορεί να ισχύουν σε πολιτειακό επίπεδο (π.χ. προϋποθέσεις για εισαγωγές, φορολογικές διατάξεις, ρύθμιση εταιρειών). Επισημαίνεται ότι, αν και παραδοσιακά το μεγαλύτερο μέρος της επιχειρηματικής δράσης επικεντρώνεται στην Ανατολική Ακτή ΗΠΑ (Northeast και South Atlantic), και στις σημαντικότερες πύλες εισόδου ελληνικών προϊόντων (κυρίως Νέα Υόρκη, New Jersey), ωστόσο υπάρχει σημαντικό περιθώριο ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τόσο στις Μεσοδυτικές Πολιτείες (Midwest) και σε Πολιτείες του Νότου (South East Central και South West Central), όσο και στη Δυτική Ακτή (West/Mountain) και κυρίως West/Pacific, όπου, μεταξύ άλλων, συγκεντρώνεται η πλειοψηφία των νεοφυών επιχειρήσεων και των εταιρειών τομέα ΤΠΕ.

Σημαντικός είναι ο ρόλος που διαδραματίζει η ομογένεια στις ΗΠΑ ως σθεναρή γέφυρα φιλίας, συνεργασίας και ενίσχυσης των υφιστάμενων μακρόχρονων δεσμών μεταξύ των δύο πλευρών, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας των επαφών που α/Κυβέρνηση διατηρεί με ομογενειακές οργανώσεις, όπως ΑΗΕΡΑ, ΑΗΙ, HALC, Hellenic Initiative κ.ά.

Όσον αφορά τις ΗΠΑ ως επενδυτικό προορισμό, επισημαίνεται ότι το οικονομικό πρόγραμμα του Προέδρου Trump, το οποίο εστιάζει στην αναγέννηση της βιομηχανικής βάσης της χώρας, στη συνέχιση των φοροαπαλλαγών και στην ενίσχυση των επενδύσεων μέσω εκτεταμένων δημοσιονομικών κινήτρων, υπόσχεται τη δημιουργία ενός ελκυστικού επενδυτικού περιβάλλοντος. Ωστόσο, σημειώνεται ότι λόγω των επιβληθέντων δασμών και των επιθετικών πολιτικών του Α/Προέδρου υπάρχει κλίμα αβεβαιότητας και διστακτικότητας εντός της επενδυτικής κοινότητας, το οποίο σχετίζεται με τις προοπτικές της α/οικονομίας αλλά και με τη σταθερότητα του ρυθμιστικού πλαισίου της χώρας. Ήδη υπολογίζεται ότι η αβεβαιότητα και η πτώση της ιδιωτικής κατανάλωσης έχουν προκαλέσει μείωση προσλήψεων κατά περίπου 13% και αποτροπή νέων επενδύσεων κατά περίπου 16%. Αν και τα μέτρα της Administration Trump επιδιώκουν την τόνωση της εσωτερικής ζήτησης, ενδέχεται να επιβαρύνουν περαιτέρω το ομοσπονδιακό έλλειμμα και να δημιουργήσουν νέες πληθωριστικές πιέσεις, αποδυναμώνοντας περαιτέρω την αγοραστική δύναμη των Α/καταναλωτών. Για τους Έλληνες επενδυτές, η αγορά των ΗΠΑ παραμένει ελκυστική, ειδικά στους τομείς της ενέργειας, της τεχνολογίας και της μεταποίησης ωστόσο, απαιτείται αυξημένη στρατηγική προσοχή λόγω των μεταβαλλόμενων οικονομικών συνθηκών και των ενδεχόμενων κινδύνων πολιτικής και οικονομικής αστάθειας.

Όσον αφορά το α/ενδιαφέρον για επενδύσεις στην Ελλάδα, από πλευράς τόσο Α/αξιωματούχων, όσο και ιδιωτικού τομέα, αναγνωρίζεται πλέον ως πλεονέκτημα το σταθερό και ελκυστικό επενδυτικό περιβάλλον της χώρας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εκτιμήσεις για την πορεία της ελληνικής οικονομίας τα επόμενα έτη παραμένουν θετικές, καθώς και ότι η Ελλάδα αποτελεί πύλη για την ΕΕ, αλλά και κόμβο για το εμπόριο, την ενέργεια και τις μεταφορές στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, πολλοί Αμερικανοί επενδυτές εκφράζουν ενδιαφέρον για το ελληνικό πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων και δημόσιων διαγωνισμών ενώ, ήδη, υλοποιούνται σημαντικές επενδύσεις μεγάλων α/εταιρειών, όπως οι Cisco (2020), Microsoft (2020), Pfizer (2021), Amazon Web services (2021), Google (2022), JP Morgan (2022), Meta (ex-Facebook, 2022), Chubb (2022) και 547 Energy (2022, στην ελληνική αγορά ΑΠΕ) κλπ.

Σε πολιτικό επίπεδο πάντως, δεδομένου του ιδιαίτερα καλού επιπέδου πολιτικών και οικονομικών σχέσεων Ελλάδας-ΗΠΑ κατά την τελευταία δεκαετία, από το 2018 πραγματοποιείται, ετησίως, ο Στρατηγικός Διάλογος (ΣΔ) Ελλάδας-ΗΠΑ, παρέχοντας ένα πλαίσιο ενισχυμένης συνεργασίας σε σειρά τομέων κοινού ενδιαφέροντος, όπως η άμυνα και η ασφάλεια, η περιφερειακή συνεργασία, η καινοτομία και η τεχνολογία, οι νεοφυείς επιχειρήσεις, οι ενεργειακές υποδομές, ο τουρισμός, η ενέργεια και το περιβάλλον, το εμπόριο και οι

επενδύσεις, η κοινωνία των πολιτών, η καταπολέμηση της τρομοκρατίας, η παιδεία και ο πολιτισμός κλπ.

Συμπερασματικά, οι προοπτικές των ελληνικών εξαγωγών και επενδύσεων στις ΗΠΑ θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από την κατεύθυνση της εμπορικής και οικονομικής πολιτικής της Administration Trump. Παρά τις δυσκολίες λόγω των νέων δασμολογικών εμποδίων, υπάρχουν ευκαιρίες ανάπτυξης μέσα από στοχευμένες συνεργασίες και εξειδικευμένες επενδύσεις. Οι ελληνικές επιχειρήσεις καλούνται να κινηθούν ευέλικτα, να ενισχύσουν τη δικτύωσή τους με Α/εταίρους και να αξιοποιήσουν τον ρόλο της Ελλάδας ως διαμετακομιστικού και γεωπολιτικού κόμβου. Η στρατηγική προσαρμοστικότητα θα είναι καθοριστικής σημασίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη των ελληνοαμερικανικών οικονομικών σχέσεων.

Η νέα Administration δίνει έμφαση στην αυτάρκεια, την ενεργειακή ανεξαρτησία και τις στοχευμένες στρατηγικές συνεργασίες. Για την Ελλάδα, αυτό δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας – κυρίως στο υδροποιημένο φυσικό αέριο (LNG), αλλά και στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενώ η γεωπολιτική θέση της Ελλάδας ως πύλη προς τα Βαλκάνια και τη Μέση Ανατολή ενισχύει τον ρόλο της ως στρατηγικού εταίρου. Κοινά έργα σε ενεργειακές υποδομές, αγωγούς και logistics μπορούν να ενισχύσουν τις επενδύσεις και από τις δύο πλευρές και να συμβάλλουν στους στόχους χώρας μας για ανάδειξη σε εμπορικό και ενεργειακό κόμβο στην Ανατολική Μεσόγειο.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Βασικοί Μακροοικονομικοί Δείκτες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Νέες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις σε ΗΠΑ το 2023 ανά χώρα προέλευσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Διμερές Εμπόριο Ελλάδας - ΗΠΑ, έτους 2024.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Εξαγωγές Ελλάδας σε ΗΠΑ κατά κατηγορία SITC, 2024, € εκατ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Κορυφαία 20 ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα σε ΗΠΑ 2024 (US ITC).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: Εισαγωγές Ελλάδας από ΗΠΑ κατά κατηγορία SITC, 2024, € εκατ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Εισαγωγές Ελλάδας από ΗΠΑ κατά Κατηγορία CN4, ΕΤΟΥΣ 2024, εκατ. EUR

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: Εισαγωγές Ελλάδας από ΗΠΑ κατά κατηγορία CN4, 2024, € εκατ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Αποθέματα Άμεσων Επενδύσεων Ελλάδας - ΗΠΑ (εκ. €).

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: Αφίξεις, εισπράξεις, διανυκτερεύσεις, κατανάλωση Αμερικανών ταξιδιωτών.